

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Amerika

Sedanja vojna je nedvomno silno skrčila razdalje. Moderna tehnika je že sama po sebi prinesla zbliznanje in močno stopnjevala učinkovitost akcije v času in prostoru. Vojni dogodki pa so končno najmodernejši uspehi v tehniki prenesli in strateško veljavo in s tem ustvarili tehniko bliskovite vojne. O njej so že mnogo pisali pred vojno, toda po večini so malo verjeli vanjo, saj niti pri vojaških strokovnjakih zapada ni napravila vtisa, dokler je niso spoznali v praksi. Zgodovinarji se že pripravljajo, da zapišejo to dejstvo kot eno najfatalnejših za potek sedanje vojne.

Na Roosevelta, predsednika ameriških Zedinjenih držav, je napravila moderna vojna tehnika silen vtis. V nekem svojih govorov je dal temu izraza s poudarkom spoznanja, da more v moderni dobi prodirajoča vojska napraviti po 300 milj na dan. To pomeni, je dejal, da so sedaj pogoji za zasedbo tujih držav popolnoma drugačni, nego so bili doslej, da so se pogoji sožitja med narodi s tem bistveno spremenili, se postavili na nesigurno, če ne naravnost katastrofalno osnovo. Zakaj s fatalnimi ugotovitvami glede možnosti napada in zasedbe so se katastrofalno poslabšali pogoji obrambe. Ta ne more uspeti, ako se ne postavi na enake temelje, na kakršnih sloni načrt napada. To je bilo jedro logike v onem govoru ameriškega predsednika Roosevelta.

Brez pretiravanja se more reči, da se ves razvoj in mišljenje in politično razpoloženje vrši pod vtisom tega spoznanja. Razdalje so se skrčile in tudi čas se je skrčil, ta dejstva gledajo sedaj Američani z drugimi očmi nego doslej, ker jih merijo in tehtajo z vidikov vojnega dogajanja. In kar naenkrat se v Ameriki ne čuti več varne, oceani so se jim zožili in kljub vsemu odporu se čuti bolj tesno povezani z ostalim svetom nego doslej.

Isti pojav je pokazal svoje učinke tudi še v drugih smereh. Skrčile so se tudi razdalje na ameriškem kontinentu samem in Severna Amerika se čuti bližje Južni, pa narobe. Vidi se, kako v Ameriki raste zavest ameriške skupnosti, zavest, ki je bila vzbujena že davno in ki nosi že svojo deklarirano oznako od Monroeja dalje. Panameriške konference so ji dale krepke vzpodbude in ji pomagale tudi že do konkretnih zaključkov. Iz vrst ameriških republik prihajajo raznovrstne pobude, ki se nanašajo na razmerje do evropske vojne, tudi konference predstavnikov vseh 21 ameriških republik, ki se od časa do časa improvizira, na primer v Washingtonu, uveljavlja podobna stremeljenja. Toda gradivo dosedanjih konferenc se zdi v zadnjih tednih nekako abstraktno, ne več aktualno, dasi gre za tako važno zadevo, kakor je vprašanje tako imenovane nevtralne ali varnostne cone okrog ameriškega kontinenta. Zakaj neposredni problemi, ki jih je sprožil potek evropske vojne v zadnjih dveh mescih, so potisnili vse drugo v ozadje.

Kako je to res. priča pobuda, ki je izšla od ameriških držav zadnje dni. Pojavil se je namreč predlog, naj ameriške republike kratko malo onemogočijo, da bi katerakoli zunanja država, ki ima še svoje kolonialne posesti na ameriškem kontinentu, te svoje dežele odstopila kakor drugi zunanji državi. Ta predlog se nanaša vsekakor na evropsko vojno. V Ameriki imajo nekatere evropske države še vedno svoje kolonialne posesti: Danski pripada Grenlandija, ki sicer nima kdove kakšnega pomena, ki pa je v dobi nove strategije z avioni in podmornicami ne gre podcenjevati, v Ameriki pa ima svoje posesti tudi še Nizozemska in sicer majhne otoke ob venezuelski obali ter večjo kolonijo Gvajano v Južni Ameriki. Tako Nizozemska kot Danska sta okupirani in Američani želijo preprečiti, da bi prišel v poštev odstop navedenih kolonialnih posestev. V Ameriki imata nadalje svoje posesti tudi še Francija in Velika Britanija. Poslednja ima svoje kolonije tako na celini v Srednji in Južni Ameriki, kakor važna otočja, ki so za prehode od Evrope jako važna. Kanada je vrh tega stvar zase. Vprašanje britanskih in francoskih kolonij seveda tudi v Ameriki še ne štejejo med aktualne probleme, toda zavračati se ne more možnosti, da se ne bi postavilo v primeru, da se bojnica sreča še nadalje in še bolj obrača zoper zaveznike.

Interesantno je, da se je v zvezi z navedenim pojavil tudi predlog, naj bi vse zunanje države svoje ameriške posesti kratko malo odstopile ameriškim republikam, odnosno jih prodale. Nekje so predlog celo tako formulirali, naj bi zavezniki prodali Amerikancem svoje tamkajšnje kolonije in s tem poravnali svoje iz svetovne vojne zastale dolgeve. Niti te misli ne gre povsem puščati v nemar, zakaj kaže nam, kako dobro je še v Ameriki v spominu dejstvo, da dolgovi iz svetovne vojne

Razvrstitev italijanskih čet končana

Tudi drugi dan vstopa Italije v vojno so bile vojne operacije omejene na obojestranske akcije letalstva, spopadov na kopnem in na morju pa še ni bilo

Štab italijanskega vrhovnega poveljstva, 12. junija. AA. (Stefani). Uradno poročilo št. 1 štaba vrhovnega poveljstva italijanske državne oborožene sile se glasi:

10. junija popolnoma so se italijanske sile na kopnem, na morju in v zraku do zadnjih podrobnosti razvile za boj. V zori 11. junija so oddelki italijanskih bombnikov, ki so jih spremljala lovška letala bombardirali vojaške objekte in naprave na Malti. Uspehi tega napada so bili očiti. Pred sončnim zatonom se je napad ponovil tudi z uspehom. Vsa italijanska letala, ki so sodelovala pri tem napadu, so se vrnila nepoškodovana v svoja oporišča.

Med tem časom so drugi oddelki kr. letalstva izvedli ogledniške polete nad posameznimi pristanišči severne Afrike. Na meji Cirenaike je bil onemogočen poskus britanskega letalstva, da bi prodrlo nad ozemlje te italijanske posesti. Pri tej priliki smo zbili na tla dve sovražni letali.

Prestolonaslednikov proglas

Rim, 12. junija. AA. (Stefani). Princ Piemontski, inspektor pehote, je naslovil naslednjo poslanico na italijanske vojaške pešce: »Svečana ura je odbila. Korakajte z neomajno vero in junaško vizijo zmagovala preteklosti nasproti novi nezgledljivi usodi cesarske Italije. Domovina se bo še bolj proslavila z vami, ki ste pogumni in vzdržljivi kot vedno. Živela Italija. Živel kralj in cesar. Živel duce!»

Amerika prevzela zaščito angleških interesov

London, 12. junija. AA. (Havas). Ameriška vlada je prevzela zaščito angleških interesov v Italiji.

Prvi alarm v Rimu

Rim, 12. junija. AA. (DNB). Ponoči ob 1.35 so prvič zabučale sirene v Rimu. Se isti trenutek je bilo zatemnjeno vse mesto. Alarmno stanje je trajalo do 2.20 ponoči. Protiletalsko topništvo ni streljalo.

Milan v vojni

Milan, 12. junija. AA. (DNB). Prvi dan vojne je v Milanu potekel čisto v znamenju zadnjih priprav za spopad. Zaradi pri-

prav, ki so se že davno začele, se je mesto kaj naglo prilagodilo novemu stvarnemu stanju. Mobilizacija mladinskih pomožnih civilnih organov je v polnem teku. Vse mesto je v znamenju vojne. Na trgu pred katedralo se dvigujejo celi kupi vreč, napolnjenih s peskom, ki varujejo katedralo in stebričje. Na katedrali sami delavci demontirajo slovita umetniško izdelana okna. Knjižnico in arhiv te katedrale so že prenesli na varno. Prav tako so zavarovali tudi drugi zgodovinske zgradbe ter spomenike.

Moč francoskih čet ob italijanski meji

Milan, 12. jun. z. »Popolo d'Italia« po-roča, da ima Francija zbranih ob italijanski meji 20 divizij pešadije, 30.000 mož trdnjavskega topništva in drugih specialnih čet.

Položaj v Eritreji

Asmara, 12. junija. AA. (Stefani). Zvesto prebivalstvo Eritreje in Asmare pod upravo generala Friscia, guvernerja Asmare in severnega odseka z navdšenjem brani meje. Italijanske ceste na čeh področjih so pod nadzorstvom vojnih kolonialnih straž, ki so zavzele določene postojanke.

Kabel Italija—Amerika prekinjen

New York, 12. junija. br. (Tas.). Kakor uradno poročajo, je bil včeraj na Azorih prekinjen direktni kabel med Zedinjenimi državami in Italijo. Amerika je sedaj brez direktne zveze z Italijo.

Sovjetski poslanik prispel v Rim

Rim, 12. jun. br. Danes ob 11.50 je prispel preko Beograda v Trst sovjetski veleposlanik v Rimu Gorelkin. Veleposlanik je takoj nadaljeval svojo pot proti Rimu. V Rim prispe še nočjo.

... italijanski v Moskvo

Moskva, 12. junija. s. (Reuter). Italijanski veleposlanik Rosso je danes dospel semkaj.

Na francoski meji dozdaj še ni bilo bojev

Po francoski sodbi je na italijansko-francoski meji zbranih 60—70 italijanskih divizij

London, 12. junija. s. (Reuter). Na francosko-italijanski meji do popoldneva po informacijah francoskega vojnega ministristva še ni bilo bojev. Italijani še niso pokazali velike vojaške aktivnosti, zbirajo pa velike množine vojaštva in vojnega materiala. Francozi cenijo, da je zbranih v bližini francoske meje 60 do 70 italijanskih divizij, približno poldrug milijon vojakov. Italijansko vojaštvo je razstrelilo most na italijansko-francoski meji pri Ventimiglij.

Po podatkih francoskega vojnega ministristva je meja na francoski strani dobro zavarovana in zasedena z dobro izvežbanimi alpskimi in trdnjavnimi četami. Pri Nici razpolagajo Francozi z dobro utrjenimi postojankami.

Francoski vojaški krogi tudi naglašajo, da je Tunis dobro zavarovan proti vsaki možnosti napada. Doslej pa še niso izvedli Italijani nobenega napada proti Tunisu.

Vdor v francosko in angleško Somalijo?

London, 12. jun. s. (Reuter). Po nekaterih poročilih je italijanska vojska iz Abesinije vdrla v francosko in angleško Somalijo, proti Džibutiju in Berberi. V Londonu teh vesti še ne potrjujejo.

London, 12. jun. z. »Exchange Telegraph« poroča, da so italijanske čete, sestavljene po večini iz abesinskih domačinov začele prodirati iz Abesinije proti angleški in francoski Somaliji. Vsi obmejni mostovi in tudi del železniške proge Addis Abeba — Džibuti je porušil. Ista agencija poroča, da je abesinski plemenski poglavar Biru organiziral upor Abesincev, ki pa je le deloma uspel. Del abesinskih čet je prekoračil mejo in pobegnil v angleško

Kenijo, kjer se je pridružil angleškim četam. Biru je bil ujet in so ga Italijani ustrelili.

Osem bombnih napadov na Malto

London, 12. jun. s. (Reuter). Italijanska letala so včeraj izvedla osem bombnih napadov na Malto. Povzročena škoda je majhna in tudi žrtve je bilo malo. V prvem napadu sta bili udeleženi dve formaciji italijanskih bombnikov. Večina bomb je padla v morje. Ni še točno znano, koliko italijanskih letal je bilo pri napadih streljenih. Za eno je nedvomno ugotovljeno, morda pa so bila sestreljena še tri.

Oblasti so odstavile predsednika vrhovnega sodišča na Malti zaradi njegovih zvez z italijanskimi krogi.

Zavezniške letalske akcije

London, 12. jun. s. (Reuter). Letalsko ministristvo javlja: Preteklo noč so angleški bombniki bombardirali vojaške objekte v severni Italiji.

Ameriške agencije javljajo iz Italije, da je preteklo noč ob 1. preletelo nekaj zavezniških letal, najbrže angleških, Turin in odrglo več bomb na predmestja. Protiletalski topovi v Turinu so bili v akciji dve uri, vendar ni bilo nobeno letalo sestreljeno. Italijanska poročila pravijo, da ni bil pri bombnem napadu zadet noben vojaški objekt in da ni bilo žrtv med civilnim prebivalstvom.

Od polnoči do danes popoldne so bili dan še štirje letalski alarmi v Milanu. Podrobnosti še niso znane.

ha za vso ogromno celino. Saj že ogromne razsežnosti ameriških republik otežujejo obrambo in vabijo na napad. Južnoameriške republike premorejo velike površine še malo izrabljene zemlje, ki bi prišle v poštev za naseljevanje. Saj so se tamkaj že v zadnjih desetletjih naseljevali iz nekaterih evropskih velikih držav v velikih množinah, ponekod celo sistematično, po v naprej izbranih teritorijih.

Vse te in še druge nevarnosti je vzel v pretres Roosevelt, pa je zato jel Zedinjene države oboroževati na veliko. In ves ameriški svet gleda sedaj nanj kot na svojega vodjo in zaščitnika. Tudi s svojim poslednjim govorom je Roosevelt jasno nakazal svojo politiko, ki bi jo mogli označiti kot politiko priprave za vsak primer, med tem pa vsestranske podpore zaveznikom.

Capetown, 12. jun. s. (Reuter). Južnoafriško vojno ministristvo javlja: Južnoafriški težki bombniki so izvedli vrsto bombnih napadov na vojaške objekte, ceste in vojaška skladišča v Abesiniji. Bombardirali so z višine 300 m tudi odprto taborišče vojaških vozil. Vsa letala so se vrnila v svoja oporišča, čeravno so naletela na močan strojniški ogenj.

Kairo, 12. junija. AA. (Havas). Pred enim letom je Italija zgradila v Libiji gotovo število letališč, da bi ji služila kot oporišča za letalske napade na Egipt in Severno Afriko, predvsem pa na Tunis. Pomembne angleške eskadrile bombnikov so izvedle napad na ta letalska oporišča. Izbruhnili so požari in hangarjih in zalozah bencina ter je bilo uničenih gotovo število letal na tleh. Sovražna reakcija protiletalske artilerije je bila precej slabotna, malo pa je bilo tudi število italijanskih letal, ki so se dvignila v zrak, da bi stopila v boj. Angleško letalstvo ni imelo velikih izgub.

Dve letali se nista vrnila, možno pa je, da eno od njiju še ni končno izgubljeno.

Curib, 12. z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Chiassa na švicarsko-italijanski meji, da so v pretekli noči večkrat zadonele sirene in je bilo slišati tudi močno protiletalsko streljanje. Kakor se je pozneje izvedelo, so francoska letala napadla industrijske kraje v pokrajinah Varese in Como.

London, 12. junija. s. (Ass. Press.). Angleška letala so danes ponovno bombardirala vojaške objekte v Libiji. Napadi so veljali predvsem letališčem v Tripoliju in Benghasiju.

Begunci z Malte

in Gibraltarja

London, 12. junija. s. (Reuter). Iz Malte in Gibraltarja je dospel danes v Anglijo 1000 beguncev. Med njimi je 400 žen, vojakov in mornarjev in 500 otrok. Mnoge žene so španke, druge pa angležinje, ki se že več let niso mudile v Angliji.

Egipt prekinil odnošaje z Italijo

Nepotrjene vesti o italijanskem ultimatu egiptski vladi Izredna seja egiptskega parlamenta

Kairo, 12. jun. s. (Reuter). Egiptska vlada je danes popoldne prekinila diplomatske odnošaje z Italijo.

Tu se vzdržujejo nepotrjene govorice, da je italijanska vlada stavila egiptski vladi ultimatum neznane vsebine.

Popoldne se je sestal egiptski parlament k izredni seji. Pred poslopjem parlamenta se je v pričakovanju važnih dogodkov zbrala velika množica.

London, 12. junija. AA. (Havas). Londonski radio je sporočil, da bo predsednik egiptske vlade Ali Maher paša danes popoldne podal svojo izjavo, da Egipt napoveduje vojno Italiji.

Kairo, 12. junija. (Reuter). Egiptski parlament je sprejel izjavo ministrskega predsednika Ali Maher paše, s katero se prekinjajo odnošaji z Italijo.

Varnostni ukrepi v Palestini

Kairo, 12. jun. s. (Reuter). Oblasti v Palestini so prepovedale vsem civilistom dostop v ozemlje okoli Jaffe in Tel Aviva brez posebnega dovoljenja.

V Palestini je bilo aretiranih več sto Italijancev. Več sto drugih oseb, ki so osumljene simpatij za Italijo, je pod policijsko kontrolo.

Veliko zanimanje za stališče Turčije

Povratak prezidenta Ismeta Inenija iz Tracije v Ankaru Seja turške vlade

Carigrad, 12. junija. br. Prezident republike Ismet Ineni se je vrnil s svojega inspekcijskega potovanja po Traciji v Ankaru. Takoj po njegovem prihodu se je sestala vlada. Vsa politična javnost z velikim zanimanjem pričakuje sklepe ministrskega sveta, ki bo odločilnega pomena za nadaljnje zadržanje Turčije glede na vstop Italije v vojno.

Turški tisk se je za nočjo vzdržal vseh komentarjev o italijanski intervenciji. »Jelisabab«, ki je objavil več vesti s protitalijanske vsebine, je bil zaplenjen. Veliko pozornost je v Turčiji vzbudila obnova rednih diplomatskih odnošajev med Sovjetsko Rusijo in Italijo.

Ankara, 12. junija. AA. (Havas). Včeraj popoldne je bilo opaziti v zunanem ministristvu veliko diplomatsko aktivnost. Med

drugimi sta zunanjega ministra Saradzogla in glavnega tajnika zunanjega ministristva veleposlanika Menemzenogla obiskala francoski veleposlanik Massigli in angleški veleposlanik Hughes, ki sta imela z njima daljši sestanek.

Vlada je odredila ustavitev trgovinskega prometa med Turčijo in Italijo.

Tour, 12. junija. AA. Državni podtajnik Marin je zaradi odsotnosti predsednika vlade Reynauda sprejel turškega veleposlanika.

Carigrad, 12. jun. z. V političnih krogih izjavljajo, da se Turčija ne bo preneglajala s svojimi odločitvami ter bo zaenkrat zavzela stališče čakanja. V veliki meri je bodoča politika Turčije odvisna od stališča, ki ga bo zavzela Sovjetska Rusija.

Blokada Italije

Angleška vlada včeraj v polnem obsegu razširila veljavnost blokade tudi na Italijo

London, 12. jun. s. (Reuter). S posebno kraljevo proklamacijo je bila danes tudi na Italijo razširjena veljavnost angleške blokade v polnem obsegu. Odslej bodo angleške kontrolne postaje zaslegle tudi vse izvozno blago italijanskega izvora. Enak ukrep je jeseni objavila kraljeva proklamacija za nemško izvozno blago, z utemeljitvijo, da se Nemčija ne drži mednarodnih zakonov pomorskega vojevanja. Današnja proklamacija pravi, da je sedaj Italija zaveznik Nemčije in da stopijo represalije zato v veljavo tudi proti njej.

Lov na italijanske parnike po svetu

London, 12. junija. AA. (Reuter). Iz vseh krajev sveta prihajajo brzojavke, v katerih poročajo, da zavezniki zadržujejo italijanske ladje. Južnoafriška oblastva so zadržala italijansko ladjo »Sistiana« (5820 ton), v Melbourneu je zadržala italijanska mornarska ladja »Remo« (9770 ton), v luci v Haifi so tamošnja oblastva zadržala itali-

jansko tovorno ladjo »Felice« (5600 ton), v Durbanu sta posadki potopili italijanski ladji »Gerusalem« (8052 ton) in »Timavo« (7549 ton). Obe ladji sta registrirani v Trstu.

Madrid, 12. junija. AA. (Havas). Snoči je italijanska ladja »Numbolia« (2000 ton) zadela ob mino v bližini Gibraltarja. Ladja se je potopila. Posadka je bila ujeta in pripeljana v Gibraltar.

V luko La Corona je prispelo v zadnjih 24 urah 10 italijanskih ladij.

Kalkuta, 12. jun. s. (Reuter). Indijske oblasti so v tujakajniški luki zaplenile 9.500-tonski italijanski parnik »Calabria«.

Melbourne, 12. jun. s. (Reuter). Avstralska oborožena križarka je v Tihem oceanu prestregla 9.700-tonsko italijansko trgovinsko ladjo »Romola«, ki je 5 t. m. odplula iz Brisbanea proti Četrtrkovemu otoku. Ko se je približala italijanskemu parniku avstralska vojna ladja, je italijanska posadka svojo ladjo zažgala ter se je ta pozneje potopila. Vsa posadka je rešena.

Nadaljevanje na 2. strani

London, 12. jun. s. (Reuter). 6.000-tonski italijanski parnik »Celina«, ki ga je skušala italijanska posadka pred Gibraltarjem potopiti, se še drži na vodi pred Algecirami. Angleške oblasti so parnik zasegle.

Simpatije Japonske za Italijo

Benetke, 12. junija. AA. (Stefani). Japonski veleposlanik Sato je agenciji Stefani po končanem potovanju, ki je trajalo tri tedne, izjavil: Danes japonski narod kaže iskrene simpatije do italijanskega naroda, ki stopa v dobo žrtve in naporov, da bi zagotovil svojo bodočnost. Veleposlanik se je nato zahvalil vsej Italiji za skrajno pri-

srčen sprejem ter za manifestacije toplega prijateljstva ter je končno izrazil najgloblje željo za napredek kr. doma, za srečo duceja in za napredek fašističnega italijanskega naroda.

»Stari svet«

Milan, 12. junija. AA. (Stefani). »Popolo d'Italia« prinaša danes članek pod naslovom »Stari svet«, v katerem pravi: Pred 25 leti smo zgrabili za orožje, toda štiri leta pozneje, ko smo se vrnili domov iz krvavih in z obupnimi srca zaradi izdaje v Versailles, smo naš obup zaupali svojim materam, ki tega niso mogle razumeti, ker je bilo njihovo veselje veliko.

da so nas ponovno videle. Jasno nam je bilo, da se bomo morali še boriti. Obekli smo sivozelene uniforme in črne srajce ter odgovorili na novi poziv Mussolinija, poziv fašistične revolucije. To je bila črna zaslava, ki je pomenila, da smo sicer obupali, čeprav na navzlic temu korakati naprej proti Rimu in s fašizmom uničiti notranjega sovražnika. Ta naša ideja je nato postala splošna. Prekoračila je meje ter bila sprejeta v evropski slovar in pripravila je nov svet. Če je pohod na Rim ustvaril novo Italijo, bo ta nova velika vojna, ki je vojna revolucije, ustvarila zmagoslavje novo Evrope. Na ta način je naša stara zastava postala sedaj zastava mladih in plodonosnih narodov, ki z mečem ustvarjajo pravico.

Bitka se nadaljuje. Niso nastopile nobene pomembnejše spremembe v splošnem položaju na bojišču na vsej njegovi dolžini. Sovražnik pritiska v smeri proti Reimsu z močnimi oddelki, med katerimi ste tudi dve oklopni diviziji.

Pariz, 12. junija. AA. (Reuter). V toku večerajšnjega dneva je bitka dosegla na vsem bojišču največjo srditost. Očitno je, da poskuša sovražnik izsiliti odločitev. Zapadno od Oise je napel vse sile, da bi prekorščil Seino med Rouenom in Vernonom. Pod zaščito umetnega dima je sovražnik poskušal postaviti na Seini pontone ter preko njih prepeljati oklopne enote. Naše čete izvajajo neprestano protinapade, da bi onemogočile sovražniku napredovanje.

Neka francoska vojaška osebnost je izjavila danes: Bitka za Pariz je zdaj v polnem teku, potem ko so se Francozi umaknili na področje severno od prestolnice.

Vrhovni vojni svet

London, 12. junija s. (Reuter). Uradno javljajo, da so se večeraj in danes mudili v Franciji ministri predsednik in obrambni minister Churchill, vojni minister Eden in šef angleškega generalnega štaba general Dill. Imeli so ponovne konference s francoskim ministrskim predsednikom in vojnim ministrom Reynaudom, podpredsednikom vlade maršalom Petainom in vrhovnim po-

veljnikom zavezniške vojske generalom Weygandom. Na sestankih je bil dosežen popoln sporazum glede ukrepov, ki jih je treba odrediti zaradi sedanjega položaja.

Evakuacija Pariza

Pariz, 12. junija. s. (Reuter). Sedaj so se že vsi uradi francoskih ministrstev preselili iz Pariza v provinco. Tudi vladne radijske postaje v Parizu ne delujejo več, temveč se vrši prenos iz postaj v provinci. Vlada se je preselila v mesto Tours v pokrajini Turaine.

Evakuacija Pariza se pospešeno nadaljuje. Vse ceste in železnice, ki vodijo iz Pariza proti jugu in zapadu se polne beguncev. Begunce prevažajo tudi taksijski. Večkrat se vozi z enim avtomobilom po 15 oseb. V mestu samem so zaprte že skoro vse trgovine in restavracije. V hotelih in bankah so ostali samo še vratarji Policije, ceni, da je doslej zapustilo Pariz že milijon oseb.

Vojaški guverner Pariza je izdal vsem državnim uradnikom: zapadno in vzhodno od Pariza nalog, da naj do nadaljnjega odredbe ostanejo na svojih mestih.

V posebnem proglasu pravi vojaški guverner, da obramba Pariza ne bo izvedena kot izolirana akcija, temveč bo tvoril Pariz trdnjavo v okviru splošne francoske obrambne linije.

FRONTA SE PRIBLIŽUJE PARIZU

Francoske čete so se umaknile za reki Marno in Seino – Nemški pritisk od Reimsa proti Parizu – Srditost bojov še ni nič popustila

London, 12. jun. s. (Reuter). Popoldanska poročila z bojišča v Franciji javljajo, da so 40 km severno Pariza pri Senlisu v teku hudi boji med francosko in nemško vojsko. Nemci se Parizu še nadalje približujejo.

Zapadno od Pariza, med Rouenom in Vernonom, so nemški oklopni oddelki na več točkah prodirli preko Seine. Francoske čete se sedaj trudijo, da vržejo nemške oddelke nazaj do reke ter uničijo nemška oporišča na levem bregu reke.

Vzhodno od Pariza so se sedaj glavni francoski oddelki umaknili na južni breg Marne. Najresnejši je v vzhodnem delu fronte nemški prodor proti Reimsu. Popoldanska poročila javljajo, da je Reims še v francoskih rokah. Iz današnjega francoskega vojnega poročila je razvidno, da napadajo Nemci francoske postojanke pri Reimsu z dvema oklopnima divizijama in številnimi drugimi oddelki. V merodajnih krogih v Londonu zagotavljajo danes popoldne, da je položaj zavezniške vojske pri Reimsu zelo resen.

Tudi na vseh drugih odsekih fronte v srednji Franciji je položaj v celoti za zavezniške skrajno težaven. Nemci pošiljajo slej ko prej v borbo vse svoje razpoložljive enote. Ugotovljeno je, da so sedaj v akciji celo nemški tanki, ki jih sicer uporablja vojska običajno samo za vezbanje.

London, 12. junija. AA. (Havas). Angleški radio je sredi sporočil, da zavezniške čete na zapadnem bojišču zasluhljajo več kot pohvalo za svojo junaško zadržanost. Smatra se, da Nemci ne bodo mogli pri svojem prodiranju vzdržati več kot še tri do štiri dni, ker so zelo izčrpani. Na odseku pri Rethelu je izgubil sovražnik ogromno število oklopnih enot.

»Bitka, v kateri je treba vztrajati«

London, 12. junija. AA. (Reuter). Iz dneva v dan postaja srditejša bitka za Pariz. Vrhovno poveljstvo je dokazalo svojo sposobnost. Strategija generala Weyganda obstoji v tem, da se izčrpajo sovražne moči, pa če treba tudi z umikanjem naših čet. Medtem ko nove nemške oklopne enote še dalje prihajajo v boj, francoski protinapadi zmanjšujejo njihovo silo. Zdi se, da se boj zdaj spreminja v bitko, pri kateri je glavno vztrajati. Napor, ki so jim izpostavljeni že osem dni francoski vojak, so izredni. So gotova znamenja, po katerih se more sklepati, da so britanske pomožne sile imele dovolj časa, da so zavzele svoje postojanke. V tem kritičnem trenutku more imeti celo manjša rezerva odločilen vpliv za bitko. Iz vsega se vidi, da sta general Weygand in francoska vojska še dalje ohranila vso vero v zmago in da sovražnik še vedno naletava na večje postavljeno obrambo v globino, ki ovira njegovo prodiranje. Nemci se morajo boriti za vsak kvadratni meter zemlje, pri čemer trpe resne izgube.

Angleške otroke bodo sprejeli dominioni

London, 12. jun. s. (Reuter). Podtajnik ministrstva za dominione je sporočil danes v spodnji zbornici na neko vprašanje, da angleška vlada z vso naglico in s hvaležnostjo proučuje predlog nekaterih dominionov in angleških kolonij, da bi sprejeli za čas vojne evakuirane angleške otroke. V kratkem bo vlada objavila, pod kakšnimi pogoji bo mogoče izvajati tako evakuacijo. Najbrže bodo imeli prednost otroci, ki imajo v dominionih in kolonijah sorodnike in prijatelje.

Bombni napadi

London, 12. junija. AA. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo sredi naslednjega pregleda o zračnih borbah:

Angleško letalstvo je v toku večerajšnjega dneva izvedlo številne polete nad sovražnimi položaji od Rokavskega zaliva do nemške meje. Močne eskadrole srednjih bombnikov so osredotočile svojo akcijo na desno nemško krilo ter bombardirale kolone in ceste vzhodno od Rouena. Na ta način je bilo ovirano napredovanje nemških čet proti Seini. V toku noči so angleški bombniki bombardirali sovražne položaje od Abbevillea do Luksemburga. Razpršeni so bili številni sovražni konvoji ter razrušene mnoge železniške proge posebno vzhodno od Charlevillea. Železniški voz pri Laonu so letala sistematično bombardirala. Vrne se bile številne bombe na ceste med Soissonsom in Cheunviem ter na stratežične položaje pri Granvilliersu, Abbevilleu in Amiensu. Bombardirani sta bili tudi letišči v Douaiu in Bethinu.

V tork popoldne so letala obalnega poveljništva uspešno napadla tudi sovražne pomorske sile v luki Tronhjem na Norveškem. Dva sovražna rušilca sta bila zadeta z bombami, enako ena sovražna prevozna ladja. Veliko število bomb je padlo med ladje. Letala so se morala spustiti v borbo s sovražnimi lovskimi letali in protiletalskim topništvom. Dve naši letali se nista vrnila.

London, 12. junija. s. (Reuter). Nad južnovzhodno angleško obalo je bil danes zjutraj sestreljen nemški bombnik tipa Heinkel.

Pariz, 12. junija. AA. (Havas). V letalskih borbah, ki so bile 8 t. m. nad Rouenom, je skupina poljskih lovskih letal opa-

zila okoli 100 nemških letal. Poljski letalci so se spustili z Nemci v borbo ter zbili štiri nemška letala, ostale pa razpršili. Zbita so bila tri poljska letala.

Bern, 12. junija. AA. Švicarski generalni štab sporoča, da so davi v zgodnjih urah neznanu tuja letala letela nad pokrajino ob Zenevskem jezeru ter metala bombe. Ugotovljeno je, da je več bomb padlo v bližini Renana. Ubita sta bila en vojak in ena ženska. V bolnišnico pa je bilo poslanih 12 oseb.

Poljska podmornica »Orel« potopljena

London, 12. junija. AA. (Reuter). Poljski admiralski štab objavlja naslednje uradno poročilo: Poljska podmornica »Orel«, ki se dosedaj ni vrnila, s svoje patrolne vožnje, se mora smatrati za izgubljeno. »Orel« je slovita poljska podmornica, ki je ob začetku vojne zbudila senzacijo, ko se ji je posrečilo pobegniti iz Tallina, kjer je bila internirana in skoro popolnoma rje-

Poslovna doba indijske zbornice podaljšana

Simla, 12. junija. br. (Tas.). Indijski podkralj je s posebnim dekretom podaljšal za eno leto poslovno dobo indijskega parlamenta, ki mu poteče funkcijna doba 1. oktobra.

Cripps in Labonne prispela v Moskvo

Moskva, 12. junija. s. (Reuter). S sovjetskim letalom sta dospela danes skupaj v Moskvo novi angleški veleposlanik sir Stafford Cripps in francoski veleposlanik Labonne.

Nemška vojna poročila

Nemci 20 km pred Parizom – Mesta Rouen, Compiegne in Reims v nemški posesti

Glavni stan vodje rajha, 12. junija. AA. Vrhovno poveljstvo državne oborožene sile sporoča:

Južno od Somme so naše čete na nekotnih krajih prebile sovražne bojne črte. Sovražnik se je umaknil. Prizadejali smo mu največje izgube. Rouen je že nekaj dni v nemških rokah. Naše čete so na nekoliko krajih že prekorščile reko Seino. Skupina sovražne sile, odcepljena od svojega jedra, je obkoljena ob morski obali pri St. Valeryju.

Severozapadno od Pariza so naše divizije, ki so prodrle do Oise, 20 km od francoske prestolnice in od pariškega obrambnega trdnjavskega paša, ki grme misto St. Louisa. V naših rokah je mesto Compiegne, kjer je bilo podpisano poniževalno premirje leta 1918. Prav tako je v naših rokah mesto Villers Cotterets.

Vzhodno od reke Ourcq smo prodrli na široki črti ter z znatnimi silami do Marne. Naša vojska, ki je 9. junija spet začela z napadom na področju med prekopom, ki veže Oise, Aisno in Meuso, je po srditih bojih potolkla sovražnika ter za prisilila k umiku. Zavzet je Reims. V Champagni smo prekorščili reko Suippe. Kljub mnogostevnim protinapadom, ki jih je sovražnik izvedel deloma z uporabo tankov, se mu ni posrečilo ustaviti naše prodiranje. V teku teh operacij je sovražnik poleg natežljivih izgub, ki jih je pretrpel, pustil v naših rokah tudi večje število ujetnikov, orožja in vojnega materiala vseh vrst. Dozdaj ni bilo mogoče niti približno ocenitev tega vojnega plena.

Vojno letalstvo, ki je s svojimi stalnimi napadi od 5. junija dalje mnogo pomagalo k uspehom suhozemskih vojske, je večeraj razen akcije, ki jo je izvedlo zaradi neposredne pomoči suhozemskim silam, ponovno napadlo pristanišče naprave v Le Havru in sovražne ladje ob obali Rokavskega preliva, pri čemer je doseglo lepe uspehe. Pri tej priliki so naši letalci potopili sedem prevoznih ladij, med njimi tudi eno 5.000-tonsko. Razen tega je bilo z bombami poškodovanih še 10 ladij, od katerih so bile tri 10–15.000-tonske. Na nekaterih teh ladij so izbruhnili požari.

O priliki krajevnih bombnih napadov, ki jih je izvedlo sovražno letalstvo v noči od 11. na 12. junij po zapadni Nemčiji, so bile vržene vžigalne bombe na neko nemško mesto.

Britanska letala so poskušala 11. junija napasti Tronhjem in Bergen, niso pa dosegla nobenega uspeha. Pri tej priliki je sovražnik pretrpel občutne izgube. Od 12 napadalnih letal so tri zbili na tla naši lovci, eno pa je sestrelila naša protiletalska artilerija.

Sovražne izgube na letalih so večeraj znašale skupno 59 aparatov. Od teh jih je bilo 20 sestreljenih pri spopadu v zraku, 19 pa jih je zbil na tla ogenj protiletalske artilerije. Ostanek je bil uničen na letališčih samih. Razen tega so bili večeraj sestreljeni trije baržni baloni. Tri naša letala se niso vrnila.

Tanki prodrli do Meauxa

Berlin, 12. jun. s. (Ass. Press.) Po nemških informacijah so oddelki nemški tan-

kov dosegli na severovzhodu Pariza mesti Chateau Thierry in Meaux. Francozi so se umaknili na nove obrambne pozicije.

Pri St. Valeryju ujetih 20.000 vojakov

Berlin, 12. junija. br. (DNE). Nemško vrhovno poveljstvo poroča, da se je oddelček francoskih čet, ki je bil obkoljen pri St. Valeryju ob kanalski obali, danes popoldne po brezuspešnih poskusih vkrcanja vdal. Ujet je bil poveljnik armadnega zbora ter štiri divizijski poveljniki poleg večjega števila drugih višjih oficirjev in 20.000 mož.

Uspeh nemškega majorja

Berlin, 12. jun. br. (DNE). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je izdalo poseben komunik, v katerem pravi: Južno od Reimsa so bili z bombami uničeni štiri oklopni vozovi. Na nekem drugem kraju je protiletalsko topništvo razdejalo 7 sovražnih oklopnih vozov. Samo oddelki pod vodstvom majorja Kesslerja, so doslej uničili že okrog 200 sovražnih oklopnih vozov.

Italijanske vesti o položaju na zapadu

Nekje ob Renu, 12. junija. AA. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča po še nepotrjenih vesteh iz poluradnih virov, da so bile večeraj na zapadnem bojišču velike borbe in da so francoske čete pustile na bojišču 100.000 svojih mož, medtem ko je bilo 80.000 Francozov ujetih.

Rim, 12. junija. AA. (Stefani). Listi pišejo, da se bo nemški obroč okoli Pariza kmalu zaprl. Po odhodu vlade v Tours in italijanski vojni napovedi prebivalstvo v množicah zapuša mesto. »Messaggero« pravi, da je borba v severni Franciji postala borba za Pariz in da bo mesto v kratkem padlo.

Vtis umika na Marno v Ameriki

New York, 12. junija. AA. (DNE): Ameriški jutranji časopisi pod velikimi naslovi objavljajo poročila, da so nemške čete prodrle do Marne, ter da v Parizu postavljajo barikade. Listi naglašajo, da se Francozi utrjujejo tam, kjer je bil sovražnik zadržan leta 1914 in niti malo ne dvomijo, da Amerika pričakuje drugi čudež z Marne, čeprav pripominjajo, da ni ravno preveč upravičena takšna nada. »New York Times« poroča iz Pariza, da je vrhovni poveljnik francoske vojske general Weygand umaknil glavne francoske sile za Marno, da bi utrdil zvezo z zapadnim krilom in da bi ponovno sprejel boj.

Nemčija in zadnji Rooseveltov govor

Berlin, 12. jun. z. V nevtiralnih krogih je bilo celo opaženo, da nemški merodajni krogi niso zavzeli doslej nikakega stališča glede zadnjega Rooseveltovega govora in da ga je nemški tisk sploh zamočal. Inozemskim novinarjem je bilo v tem pogledu izjavljeno, da Rooseveltov govor ni bil naslovljen na Nemčijo in zato prepušča Nemčija tudi to kritiko Italiji sami.

Francoska vlada v Toursu

Pariz je povečini že evakuiran – Francozi nameravajo prestolnico braniti do skrajnih moči

Pariz, 11. junija. b. (Reuter). V toku večerajšnjega dne so bili preseljeni iz Pariza vsi centralni uradi z najvažnejšimi arhivi. Vlada sama se nahaja v mestu Tours, ki leži na reki Loire v zapadni Franciji. Tja se je preselil tudi parlament ter bo poslanska zbornica zasedala v dvorani občinske hiše, senat pa v dvorani nekega hotela.

Evakuacija prebivalstva iz Pariza se izvaja z velikim pospešenjem. Otroci so že skoraj vsi odpeljani. Namestili so jih po raznih krajih južne in jugozapadne Francije. Vprašanje namestitve evakuiranega prebivalstva ne povzroča prevelikih težav. Vasi in mesta v južni in zapadni Franciji so dosti slabo obljudene, hiš in stanovanj je dovolj na razpolago. Tudi problem prehrane ni težaven, ker je dežela bogata.

Medtem se Pariz pripravlja na obrambo. Vsa okolica mesta se z mrzlično naglico utrjuje. Predmestja in vasi postajajo prave trdnjave. Pariz se je očitno odločil, braniti se do zadnjega. Prebivalstvo ni v nobeni paniki. Nasprotno, opaža se neka mirna odločnost, ki odkljuje Francoza v opasnih časih. Velike trgovine, gledališča in kinematografi so zaprti. Banke so preselile svoje sedeže v notranjost države. Ogromne zaloge zlata in drugih vrednosti francoske Narodne banke so spravljene na varno in zatirajo se, da le malo oseb ve, kje so te zaloge skrite, a so skrite vendar tako da so francoski vladi v vsakem trenutku dosegljive. Zlate zaloge francoske Narodne banke grede, kakor znano, v mnoge milijarde.

En del parizskih listov je ustavil svoje izhajanje. Ostali izhajajo kakor že nekaj tednov sem. na dveh straneh. Sole od visokih do osnovnih, so povečini zaprte. Veliki znanstveni inštituti so omejili svoje delovanje do skrajnosti. Izvršena je zaščit-

Pomoč Amerike

Razen letal, zalog orožja in drugih vojnih potrebščin, namerava Amerika odstopiti zaveznikom 80 rušilcev

Washington, 12. junija. p. V zvezi s snočeno sejo senata, na kateri je bil z veliko večino sprejet načrt zakona, po katerem naj vlada odstopi zaveznikom vse odvisno orožje in druge vojne potrebščine ameriške vojske, poroča današnji »New York Times«, da bo znašala vrednost prve pošiljke 37 milijonov dolarjev. Po seji senata je prezident Roosevelt izjavil, da bo vlada sedaj skrbno proučila zaloge orožja in vojnih potrebščin ameriške vojske, da bi tako dognala, koliko orožja in potrebščin lahko odstopi zaveznikom.

Med drugimi prihaja v poštev tudi 80 rušilcev, ki so bili zgrajeni v času zadnje svetovne vojne in so še v dobrem stanju, tako da bi se lahko uporabljali za patrolno službo.

Washington, 12. junija. s. (Reuter). Ameriška vojska je dovolila za nadaljnjih 80 svojih letal prodajo zaveznikom. S tem se poveča število letal, ki sta jih zadnje dni ameriška vojska in mornarica odstopili zaveznikom, na 263.

Tajnik predsednika Roosevelta Early je izjavil danes, da vojno ministrstvo z vso naglico sestavlja listo onega materiala, ki ga bo ameriška vojska lahko odstopila v prodajo zaveznikom.

Gradnja 22 novih vojnih ladij

Washington, 12. jun. s. (Reuter). Potem ko je predsednik Roosevelt sinoči podpisal novi zakon, ki dovoljuje za oboroževanje vojne mornarice kredite 330 milijonov dolarjev, je ameriška admiraliteta še danes izdala naročila za gradnjo 22 novih vojnih ladij. Med njimi so dve oklopnici po 45.000 ton, 8 rušilcev, 6 podmornic in 2 krizarki.

Vojni minister Woodring je sporočil danes, da bo vojno ministrstvo poslalo takoj poljske topove in oddelke pehote v nova ameriška vojaška oporišča na Alaski.

Sklepi ameriške delavske federacije

Washington, 12. jun. s. (Reuter). Predsednik ameriške Delavske federacije Green je izjavil danes, da bodo ameriški delavci opustili vse stavke in sploh storili vse, da s svojim delom pomagajo zaveznikom. Green je izrazil dalje zahtevo, da naj ameriška vlada nudi zaveznikom vso pomoč, ki jo rabi, čeprav bi bilo treba pošiljati material preko morja brez takojšnjega plačila. Green je tudi izrazil mnenje, da bi v primeru nemške zmage nad Anglijo in Francijo morale Zedinjene države skupno s Kanado iti v vojno.

Kdo je ustavil parnik »Washington«

London, 12. jun. s. (Reuter). V Berlinu je bilo danes uradno javljeno, da je bila podmornica, ki je večeraj ustavila ob portugalski obali ameriški prekomornik »Washington«, nemška. Uradno nemsko poročilo pravi, da nemška vlada ni bila obveščena, da plove »Washington« v irsko luko Galway in da je poleg tega pomotoma smatrala ladjo za grško. Pojasnilo, ki ga objavlja danes popoldne nemški radio, pa pravi še tudi, da ameriška vlada nemške vlade ni obvestila, da se bo »Washington« ustavil v Galwayu.

Sovjetski ameriški poslanik pri Hullu

Washington, 12. jun. s. (Ass. Press.) Sovjetski veleposlanik je imel danes z zunanjim ministrom Hullom daljšo konferenco. Razgovor se je nanašal na vsa vprašanja, ki zanimajo Zedinjene države in Sovjetsko Rusijo.

Trgovinski sporazum z Madžarsko

Beograd, 12. jun. p. Madžarska trgovinska delegacija, ki se je te dni pod vodstvom pooblaščenega ministra Nickla mudila v Beogradu, je imela z zastopniki naše direkcije za zunanjo trgovino več sestankov. Dosežen je bil sporazum, po katerem se bodo odpravile nejasne odredbe pred kratkim sklenjenega trgovskega in plačilnega sporazuma, ki so ovirale njegovo popolno izvajanje, ter vse ostale težave, ki so se medtem pokazale.

Odgovorni krogi sodijo, da se bodo sedaj trgovinski odnosi še bolj ugodno razvijali. Vsa nesporazumjenja so se uredila v obojestransko zadovoljstvo.

Letalski promet med Jugoslavijo in Italijo

Beograd, 12. jun. p. Promet na mednarodni letalski progi Bukarešta–Beograd–Zagreb–Benetke–Milan, se bo nadaljeval. Letala pa bodo imela v Italiji odslej svojo končno postajo v Benetkah in ne v Milanu.

Vremenska napoved

Zemunska: Nekoliko oblačno v zapadnih krajih, v ostalem delu države jasno. Krajevne nevihte z nalivi utegnejo biti v gorskih predelih.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

Naši kraji in ljudje

Velik delovni obračun SPD

Lani je naše gore obiskalo blizu 150.000 ljudi — Več pozornosti tujcem!

Ljubljana, 12. junija. V soboto bo v dvorani Delavske zbornice občni zbor Slovenskega planinskega društva, na katerem bo naša največja turistična organizacija polagala obračun svojega dela v preteklem letu. SPD je ob koncu lanskega leta stelo 11.134 članov (predlanski 10.751), med temi 8.116 rednih, 1947 mladinskih in 1071 članov-akademikov. Porast novih rednih članov je največji v Ljubljani (153) in v Radovljici (38), večji padec članstva pa beležijo podružnice v Litiji, Skofji Loki in v Trzinu. Živahne so priprave za ustanovitev nove podružnice v Kočevju, kjer se je nedavno udeležilo pripravljalega sestanka okrog 30 planincev iz Kočevja. Pripravljeni odbor že deluje, obnavlja markacije in pripravlja izdajo orientacijskega zemljevida za Kočevsko.

Glavni odbor je skušal sestaviti delovni načrt, kakor mu ga je bila naročila zadnja skupščina, vendar delo ni rodilo zaželenega uspeha, ker večina podružnic ni dala na razpolago dovolj stvarnih podatkov. Sprejemanju rednih članov bodo morale podružnice v bodoče posvečati posebno pozornost. SPD uživa kot nacionalno društvo polno zaupanje državnih oblasti. Članska izkaznica služi za zadostno izkazilo pri obisku naših obmejnih gor. Dolžnost SPD je skrbeti, da bodo imele izkaznice le nacionalno pomen zanesljive osebe ter da nudi članstvo SPD zadostno jamstvo o nacionalni neoporečnosti posameznika. Nekatere podružnice so že izvršile čistko v svojih vrstah. V bodoče naj bi moral vsak tujerodec predložiti odboru svoje podružnice izjavo dveh nacionalno neoporečnih članov, ki sta najmanj iz leto dni člana podružnice in jamčita za slovensko narodnost kandidata. Glavni odbor je podvel tudi akcijo, da morajo podružnice paziti na čistost slovenskega jezika, kar je važno zlasti pri obisku naših planinskih postojank, ki morajo v vsakem primeru kazati izrazito slovenski značaj.

Med važnejšimi prireditvami je vredno omeniti planinski tabor, ki je bil dne 2. septembra na Plešivcu, ki se ga je udeležilo okrog 300 planincev, in ki je bil pomembna nacionalna manifestacija slovenske planinske organizacije. Letos bo planinski tabor na Stojni pri Kočevju, kakor hitro se bodo razmere uredile. Glavni odbor je uspešno izvedel zaigiranje kresov na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda na številnih vrhovih naših planin. Za člane SPD hoče glavni odbor izposlovati vedno večje ugodnosti. Doslej mu je uspelo, doseči pomoste na raznih avtobusnih progah, tako Kranj-Jezersko, Celje-Logarska dolina, Bohinjska Bistrica-Zlatorog. Glede reorganizacije zveze, ki jo je predlagalo Hrvatsko planinarsko društvo, je glavni odbor zavzel načelno stališče, naj Zveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije ostane neokrnjena. Potrebno pa je, da se Hrvati v primernih oblikah pritegnejo k sodelovanju. Kongres je zvezni upravi naložil, da novi položaj društva na področju banovine Hrvatske prouči in izdela predlog o reorganizaciji po načelu, da se skupno planinsko delo nikakor ne sme oslabiliti.

Gradbene akcije pri posameznih podružnicah so v preteklem letu zastale, predvsem zaradi pomanjkanja cenenejšega kredita. Zadnji kongres je v resoluciji izrazil željo, naj bi državni denarni zavodi v zvezi včlanjenim društvom dajali brezobrestna posojila za postavitev novih planinskih postojank. Vse podružnice SPD premorejo skupno 65 planinskih domov, koč in zavetišč, med katerimi je 35 oskrbovanih vse leto, 22 samo poleti, 8 pa je zavetišč, ki niso oskrbovana. Lani je SPD pridobilo 3 nova zavetišča na Stojni pri Prevaljah, na Uškovnici in Konjšci. V teh postojankah je za planince na razpolago 480 sob, 1118 postelj v sobah in 1005 skupnih ležišč. Planinske postojanke so lani imele 94.948 obiskovalcev, ki so se vpisali v vpisne knjige, medtem, ko jih je bilo predlanskim 84.063 (torej za 10.885 manj). Te številke ne ustrezajo dejanskemu obisku, ker je brez dvoma vsaj 50.000 turistov, ki se ne vpisujejo v knjige. Dobro razpredena propaganda je lani pridobila Nizozemce, da so v večjih skupinah prišli v naše gore, izostali pa so Čehi zaradi nastalih razmer. V letošnji sezoni pa moramo računati skoraj izključno na jugoslovanske goste v naših gorah.

Iz gospodarskega poročila povzemamo, da se je postavka za gradnjo novih planinskih postojank znižala od 1.367.889 din v predlanskem na 246.674 din v lanskem letu. Za vzdrževanje planinskih domov in koč so podružnice izdale 161.889 din — približno enako vsoto kakor predlanskim. Za nabavo in izpopolnitev inventarja v planinskih kočah se je potrosilo 93.973 din (predlanski 283.635 din), za pota in markacije 59.906, za kulturno znanstveno delo 89.991, za upravo 289.463 din. Skupni izdatki vseh podružnic so dosegli vsoto din 1.518.444 (predlanski 2.876.101). Med do-

hodki podružnic je največja postavka iz oskrbe planinskih postojank (1.600.157 nasproti predlanskim 956.183 din), s čimer, podpora itd. pa so dosegli 1.580.658 din (1.422.721). V celoti ima SPD za din 19.160.000 premoženja. Prometna vrednost planinskih domov in koč znaša okrog 15 milijonov din, prometna vrednost zemljišč 1.300.000 din in vrednost inventarja v domovih, kočah in zavetiščih 1.900.000 din. Postavka pasiv, ki znaša 3.933.797, se je nasproti predlanskemu letu (4.464.466) znižala za 630.666 din.

V letošnjem letu podružnice ne morejo računati že naprej na konkretni aproksimativni dohodek iz oskrbe, ker je to z ozirom na sedanje nestalne razmere neznanica. Nujno potrebno je, da se vse podružnice SPD omejijo na najnujnejše izdatke in štedijo do skrajnosti.

Vlakovni in poštni promet z Italijo

Nov režim na meji — Poštni promet normalen

Od danes je obmejni promet z Italijo pod novim režimom, ki ustreza predpisom v vojni se nahajajoče države. Dosedaj veljavne potne izkaznice so brez veljave in za potovanje v Italijo so potrebna posebna dovoljenja. Avtomobilski promet čez mejo je popolnoma ustavljen, promet potnikov po železnih redukcijah na minimum. Vlaki pa še vozijo po dosedanjem voznom redu. Tudi orientekspres zopet odhaja v Italijo, vendar seveda ne nadaljuje svoje poti v Francijo, odnosno v Pariz. Po dosedanjih informacijah vozi simplonski ekspres do Milana. Kaj bo z usodo tega važnega mednarodnega vlaka, še ni znano. Kompozicije tega vlaka so last francoske družbe Wagons-lits in bi, v kolikor

se nahajajo ali pridejo v Italijo, zapadle zaplembi, kakor je tudi Francija zaplenila premoženja italijanskih podjetij. Ni seveda izključeno, da se glede prometa tega vlaka, ki veže Carigrad odnosno Ankaru s srednjo in zapadno Evropo, doseže kak poseben aranžma.

V poštne prometu po vstopu Italije v vojno do nocoj ni bilo prav nikakih novih odredb. Poštni promet med Jugoslavijo in Italijo se razvija docela normalno. Poštna direkcija v Ljubljani je bila obveščena edino o novih poštinih oznakah za kabelsko zvezo z Avstralijo. Kako se bodo posledje uredile poštne zveze vojskujočih se držav z Jugoslavijo, o tem bodo gotovo v skorajšnjih dneh izdani posebni ukrepi.

Morilec čuvaja Urha v rokah pravice

Komaj 22 let stari brezposelni rudar in vojaški begunec Viljem Guna je obširno izpovedal vrsto grehov

Trbovlje, 12. junija. Roparski umor v Trbovljah je po vsestranskem raziskovanju orožništva in izvidih strokovne komisije dobil povsem drug potek, kakor se je v prvem trenutku zaključevalo po raznih izpovedih in sledovih. Zdaj, ko je mladi zločinec že pod ključem in je izpovedal o svojem morilskem delu vse podrobnosti, je jasno da vloga in roparskega umora ni izvršilo več oseb, temveč samo oni, ki so ga 11. t. m. ob 4. zjutraj aretirali orožniki na stanovanju njegovih staršev. Storilec je Viljem Guna, Trbovljčan, star šele 22 let, brezposelni rudar, vojaški begunec, ki ima na vesti že večje število tatvin in vlovov ter je bil sploh znan kot delomržen, že od narave pokvarjen ter je kljub temu, da je bil že dve leti v poboljševalnici, vedno bolj naginjen k zločinskemu početju.

Guna je svojevoljno ostal po preteklem dopustu, na katerega je prišel 31. marca, doma, šel je v Laško ter je po okoliških krajih zaplaval denar, ki ga je ukradel svojemu bratu. Pohajkoval je po Savinjski dolini teden dni.

Na poti v Hrastnik-Dol je ukradel moško kolo, nato je v družbi drugih fantov poplaval in jim govoril, da pobegne v Nemčijo. Hotel je v ta namen ukrasti Čibejevo motorno kolo, kar se mu pa ni posrečilo. Zato je na kolesu preprezel vse gume. Potem je s pajdašem Hribarjem kolovratil po okolici ter sta se s kolesi napotila proti nemški meji. V Nemčiji so Guna zaprli v Št. Pavlu, vendar je iz zapora pobegnil, prešel mejo ter se 7. junija vrnil v Trbovlje. Doma je preiščeval, kako bi prišel do denarja, obleke in živeža. Zato se je odločil za vtiem v rudniški konzum. V baraki pri Klopčiču je ukradel kramp, pilo in sekirko, šel do rudniškega konzuma in opazoval Urhovo kontrolno delo. Izkoristil je ugoden trenutek, skočil preko ograje na dvorišče rudniškega konzuma ter s krampom odtrgal ključavnico in odprl zapeh. Isto je storil še pri drugem oknu. Medtem pa je že slišal, kako je Urh krenil preko dvorišča in šel v čuvajnico, kjer se je zadržal nekoliko minut. Guna se je medtem skrčil. Ko je Urh stopil iz čuvajnice, je Guna stopil na prstih za njim ter ga s krampom udaril po glavi. Ker pa je Urh zaslišal šum, se je z glavo obrnil nazaj ter je kramp spodletel in ga s konico udaril v tilnik, obenem pa ga je s

ploskvijo udaril po čelu. Urh je padel na zemljo ter se z glavo udaril še v železni pokrov kanala Guna mu je potem takoj pretipal žep, vzal samokres in ključ, s katerimi je odprl zadnja vrata in konzum ter skušal na levi strani vdreti skozi stranska vrata v trgovski lokal. V tistem trenutku je Urh, omahujoč z zadnjimi življenjskimi močmi in krvaveč prišel preko dvorišča ter se že polnezavesten ob zidu poslopja dotopal do kontrolne ure nad dvoriščnimi vrati konzuma kjer je potem omahnil preko vozička za prevažanje moke. Ubogi Urh je torej kljub silni smrtni rani skušal še najti morilca in konzum ubraniti pred vlomom!

Ubičajec pa je seveda ugasnil luč na dvorišču ter se menda ustrašil, da ga sliši kdo od onih, ki stanuje nad bratovsko skladnico. Kramp je vrget v vrt ter odšel v Paurevjevo kolonijo, kjer je izvršil vlogo in tatvine, o katerih smo poročali. Noč je prešal v neki baraki ter se zgodaj zjutraj odpravil proti Mrzlici in utešil glad v gozdu pri sv. Marku z ukradenimi jestvinami. Na mrzlični planini se je skrival vse dan, se vrnil na Terzijo ter že četrti prenočil v isti baraki. Očeta je potem srečal in mu zaupal nekoliko tatvin, ni mu pa priznal umora. Potem je odšel domov, kjer so ga orožniki našli včeraj ob 4 zjutraj in zaslišali. Danes zarana so ga odvedli k sreskemu sodišču v Laškem, odkoder bo izročen okrožnemu sodišču v Celju. Morilec je baje skesano priznal vsa svoja dejanja ter se orožnikom obširno izpovedal o vseh svojih zlih delih, ki težijo njegovo mladost. Žrtve umora so pokopali včeraj ob veliki udeležbi delavstva. Rudniška godba in delavska »Zarja« sta z žalostinkami izkazali mrtvemu drugu, ki je padel kot žrtev svojega poklica poslednjo čast. Pokojnemu lahka domača zemlja, svojcem naše iskreno sožalje!

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlatom žilo in otekem jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda milo deluje in zanesljivo odvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovit.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

30 let gorenjske sokolske župe

V soboto in v nedeljo bo slavila gorenjska sokolska župa 30letnico ustanovitve. Posamezna društva so že skromno praznovala obletnico v svojih krajih dne 16. januarja, ko je potoke dan prave 30letnice. Celotno članstvo pa bo praznovalo župni jubilej v dneh župnega zleta. Prav je, da v tem času obudimo spomin na one brate in njih delo, saj so v skoraj na las današnjici podobnih prilikah ustanovljali župo.

Pokojni Janko Sajovic

Tudi v letu 1910. se je čutilo moreče ozračje, ki je naznanjalo nevihto in dalo čutili sokolskim vrstam, da se bliža nova doba. Doba, ki bo osvobodila slovenske narode. Sokoli so tedaj dobro čutili kako huda bo borba, zato so po zgledu pri drugih sokolskih organizacijah začeli s tesnejšim sodelovanjem med društvi. Na poziv Slovenske sokolske zveze je bila tedaj

16. januarja 1920. pripravljena v Kranju ustanovna skupščina gorenjske sokolske župe. V telovadnici Kranjskega Sokola se je tedaj zbralo 57 delegatov gorenjskih sokolskih društev, ki jim je predsedoval pokojni br. Janko Sajovic. Ustanovni občni zbor sta pozdravila tudi Slovenska sokolska zveza in Sokolska župa Ljubljana I. Br. Janko Sajovic se je le predobro zavedal potreb tedanjega časa, saj je v svojem nagovoru vzdiknil: »Bratje, na pragu zgodovinskega dogodka smo! Imel je prav. In če je klical ob koncu svojega govora, da se more rešiti propadla le narod, ki je skrbno organiziran, nam je govoril za danes.

Na te tehtne poudarke je sedanjí starosta br. Špičar Jaka navezal v »Gorenjskem Sokolu« besede, ki kažejo, da gre sokolstvo po poti, ki so jo začrtali pionirji in ki je edino pravilna. Od prvih početkov pa do danes je moralo sokolstvo pretrpeti mnogih ovir. Doživelo je poraze, a znova in znova je izšlo zopet kot zmagovalci. Minili so časi tlačenstva in sokolstvo je pomnožilo svoje vrste. V tem napredovanju so šla vedno v prvih vrstah gorenjska sokolska društva. Mnogo bratov, ki so stali župi ob njenem rojstvu na razpolago, je preminulo v borbah za svobodo, drugi so opesali na življenjski poti. Vsi ti ne bodo mogli motriti plodov svojega nesebičnega dela ob župni 30letnici. Nekateri, ki še žive pa bodo lahko s ponosom zrlí na mlade borce, ki bodo prihiteli iz vse Gorenjske v mesto, kjer je tekla zibelka gorenjski župi.

Gledajoč pogum in pripravljenost mlade sokolskega rodu se spominjamo dela danes že pokojnih bratov Janka in Evgena Sajovica, dr. Josipa Kušarja, dr. Janka Šavnika, Silvestra Boštele, prof. Maksa Pirmata, Vinka Pristava, Lovra Humra in Lojzeta Chladika, ki so nesebično doprinesli veliko žrtve, da je mogla vzrasti trdna in močna organizacija, ki je po 30. letih zopet pripravljena storiti veliko delo, katerega se zaveda v polni meri, kakor so se zavedali dogodkov naših ustanoviteljev.

Dolgotrajna pravda za savske ribe

Ali uničuje nesnažna voda savske postrvi?

Radovljica, 12. junija.

Če bi naša lepa planinska hči Sava teka vedno tako čista kakor zdaj, nekaj pomladnih dni, bi bili vsi Gorenjci, ki žive ob Savi, veliko bolj zadovoljni. Še zlasti bi se veselili prijatelji lepe prirode, kmetje, ki napajajo v Savi živino, posebno pa športni ribiči, trnkariji. Izostala bi seveda tudi velika ribiška pravda, ki zahteva visoke sodne in odvjetniške stroške. Ta pravda se vleče že dolgo in se bo še nadaljevala kljub temu, da je bila že dvakrat izrečena sodba.

Tožnik je bivši radovljiški tovarnar in klobučar Florjan Janc, zakupnik ribolova v Savi od Cahnovega jezpa pa do izliva Bistrice v Savo pod Podnartom. Tožena pa je K. I. D. na Jesenicah zaradi iztoka nečiste vode v Savo. Tožnik je navajal, da so zaradi nečiste vode poginile v Savi v omenjenem revirju do malega vse ribe, izvenšali nekaj klenov, ki nimajo nobene vrednosti za zakupnika. Tožnik je zahteval visoko odškodnino, baje 200.000 din, in je v prvi tožbi propadel. Tožnemu podjetju je namreč uspelo dokazati, da g. Janc kot podzakupnik ni ribaril sam, marveč je oddajal ribolov v podzakup. Dejansko škodo je utrpel le lastnik grof Thurn s tem, da mu je bilo ribištvo v Savi uničeno za vrsto let, in pa podzakupniki, ki so g. Jancu plačali približno toliko, kolikor je on plačeval Thurnu. G. Janc je vložil novo tožbo in sicer na podlagi zvedenjskega mnenja nekega znanega ljubljanskega ribiškega športnika, kateremu so zelo dobro znani tudi zakoni. V novi tožbi se je po nasvetu ribarskega strokovnjaka postavil g. Janc na drugo stališče. Zahteval je odškodnino za tisoče postrvi in za 1.500 sušikov, ki jih je v teku svojega zakupa vložil v Savo. Škodo je ocenil na okoli 50.000 din. Po razsodbi sreskega načelstva v Radovljici ima K. I. D. povrniti tožniku vso škodo in sodne stroške.

S to razsodbo pa zopet K. I. D. ni zadovoljna. Ribarski krogi, ki to pravdo z velikim zanimanjem zasledujejo so zelo razvedeni na izid. Zastopnik K. I. D. dr. Volk z Jesenic je vložil proti razsodbi sreskega načelstva pritožbo, ki jo je utemeljil na podlagi strokovnega mnenja ribičev, da boljše poznajo ribiške razmere v Savi kakor pa ljubljanski ribarski strokovnjak g. Jarca.

Po prirodnoznanstvenih zakonih delimo vsako večje vodovje v več con ali odsekov, in to po bivaljskih rib. V izvirih, kjer so vode bistre in hladne in vsebujejo čisti kislika prebivajo postrvi. Ta cona navadno ne sega posebno daleč. V spodnjem delu cone se polagoma prične pojavljati kleni in lipani. Kakor hitro pa se pojavijo med postrvi belice, že to ni več postrvi voda in je zastoj vsako vlaganje postrvi v tako vodo. Kmalu na to pa postrvi izginejo popolnoma. Tukaj se prične velika cona mren ali belic. Kralj tega vodovja pa je sulec. Tretja cona, ki se prične v mirnem toku vodovja, je zasledena po somu, ostruži in se raznih drugih.

Savo Bohinjsko smatramo kot postrvi vodo od izvira, skozi jezero in od tod do velikega jezpa v Soteski. Pod jezero pa je že stalni gost sulec, ki močno uničuje postrvi rod. Od tod dalje pričnejo postrvi v Bohinjski pojemat in že je vedno več klenov, mren in podusti, glavne hrane sulecev. Ker se belice neprimerno hitreje množe kakor postrvi, je možno, da sulec ne uniči njihovega zaroda in ima tukaj vedno čisti rod. Od Ribnega dalje pa postrvi izginejo iz Save. Tu pa tam, kjer prideka v Savo mrzla studenica, se pojavi kakšna postrvica, toda le za tako dolgo dokler je ne opazi ropar sulec. Take posamezne postrvi se pojavljajo v Savi celo do Medvoda, toda le ob bregu, navadno ob izlivu potokov v Savo. Ne razpoldujejo pa se v tem vodovju nikoli in zato še nihče v ta del Save ni vsajal postrvi. V Savi Dolinki je segala postrvja cona do jeseniškega jezpa K. I. D. Pod jezero je bil se gospodar že sulec.

Zastopnik K. I. D. se v pritožbi proti razsodbi sreskega načelstva v Radovljici postavlja na stališče, da je bilo vlaganje postrvi v Savo od Cahnovega jezpa nižje prav tako brez pomena, kakor če bi kdo na Gorenjskem hotel gojiti vinsko trto ali fige in bi zahteval od lovazakupnika odškodnino, če bi mu take nasade, ki ne spadajo v naše kraje, uničili zajci. V delu Save, ki je last grofov Thurnov še nikoli ni bilo postrvi in jih tudi ne bo, čeprav bi jih vložili na stotisoče. V trenutku, ko so bili vloženi sulci in postrvi v isto vodovje, so bili spuščeni med ovce volkovi. Seveda pa to ne opravičuje K. I. D., da bi še naprej kalila vodo in kvarila našo lepo pokrajino.

Kulturni pregled

Slikar Maksim Sedej

Na letošnji beneški Biennale, ki je edina mednarodna razstava likovne umetnosti, je z lepim uspehom predstavil slikar Maksim Sedej. Njegova dela so opazili najodličnejši italijanski kritiki in drugi poročevalci o biennalskih razstavah, med njimi — kakor je »Jutro« že zabeležilo — slavni Ugo Ojetti. — Med našimi mlajšimi umetniki je Sedej kot človek tih

in skromen, kot slikar nadarjen in delaven, vsekakor pa vreden pozornosti slovenskega kulturnega občinstva, ki naj tudi v teh dneh ne pozabi domačih umet-

nostnih stvarjalcev. Iščiemo v razvoju in napredku naše likovne umetnosti dokazov naše kulturotvorne sposobnosti, naše izgrajene narodne individualnosti, ki hoče po pravici ohraniti svoj prostor na soncu in naše volje do nadaljnjega razvoja k najvišjim smotrom kulturnega življenja!

Maksim Sedej se je rodil 1. 1909 v Dobravevi pri Zireh. Študiral je v Ljubljani, nato pa na zagrebški Umetnostni akademiji, kjer sta mu bila učitelja Vlad. Bčić in O. Tartaglia. V študijske namene je potoval po Italiji in v Pariz. Razstavljal je v vseh večjih jugoslov. mestih, predvsem seveda v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. V inozemstvu se je udeležil razstav v Saarbrücknu, v Košicah, v Milanu, v Rimu, na Danskem in sedaj na beneški Biennali. Tu je bil edin slovenski umetnik v jugoslov. paviljonu. Razstavil je osem slik, sama olja. Predstavil se je v družbi Milivoja Uzelca, Milosavljevića, Tartaglie, Branka Popovića in kiparja Kršinića. Dejstvo, da so organizatorji naše razstave v Benetkah z ravnateljem Muzeja kneza Pavla dr. Kašaninom na čelu povabili k sodelovanju prav M. Sedeja, je že samo lepo priznanje mlademu umetniku.

O svojem dosedanjem delu je dejal g. Sedej piscu teh vrstic, da najrajši slika v olju. Izpoveda se, da resda bavi z grafiko, to pa predvsem zato, ker ni imel sredstev za večje slikarsko udejstvovanje.

Osebo ni bil nikdar navdušen za grafiko, čeprav bi se rad poizkušal v bakrorezu in litografiji. Misli pa, da bi bilo prav, če bi se naši umetniki več bavili z grafiko in jo spravili na višino; vzrok, da je ta umetnostna panoga pri nas še vedno nekoliko zanemarjena, utegne biti v tem, da ni posebno priljubljena pri občinstvu. To pa ni ne pravilno in ne pravično.

Maksim Sedej je prepričan, da umetnost tudi v modernem času ni izgubila svojega pomena za življenje narodov in posameznikov, kakor ga je imela v preteklosti.

Po mojem mnenju — je dejal g. Sedej — naj vpliva umetnost pomirjajoče in povzdiguječe in naj pomaga prilivati človeku veselje do življenja. V tem vidim njeno prvenstveno socialno funkcijo. Kar se mene tiče, ne delam po nikakih teorijah in ne uveljavljam v svojem delu nikakih naglašanih tendenc. Kadar delam, se dam voditi samo po svojem notranjem vzgonu, ne pa po znanju, ki je zgolj v intelektu. V umetnosti ne vidim samo posnemanja realnega sveta, zakaj resničnost najbolj zajame mehanična fotografija. Slikarstvo mora stremeti za tem, da ustvarja vrednote, ki bodo enakovredne temu, kar dela narava v estetskem pogledu. Prav zaradi tega, menim, prihaja umetnik tolikokrat navzkriž s povprečnim gledalcem, ki dostikrat ne razume, kakšna pota hodi umetnik. Če bi se bolj poglabil v umetnost, bi videl, da je tudi umetnik, kolikor je pristen in čist v svojih stremiljenjih, prav blizu naravi, samo da jo gleda s svojimi očmi. In v tem »gledanju« s svojimi očmi je največja zanimivost in značilnost ustvarjajočega slikarja... Če me vprašujete o smeri, naj povem, da se nisem nikdar pri delu brigal za stil ali za kakršen koli program v tem smislu; zame vedno obstoji samo objekt mojega slikanja, ki ga skušam čim verneje podati na platno — toda

ne verno v smislu neke objektivne resničnosti, marveč verno v tem smislu, kakor ga jaz vidim in doživljam v trenutkih ustvarjanja. Današnji stili se bodo videli iz večje časovne razdalje, postavimo: čez sto let, precej enaki, čeprav se danes prepiramo zaradi raznih odtenkov. Tako je bilo tudi v prejšnjih dobah.

Govorila sva z umetnikom o vprašanju umetniške svobode odnosno umetnosti na loge ali »socialnega naročila«. Mladi umetnik misli, da dirigirana umetnost lahko bolj zbliža umetnost in občinstvo, tvorno pa nujno vodi v sterilitet, v sablon, v plitvino. Slikarstvo 19. stoletja je v zvezi vsem pomislekom dalo ogromne rezultate; treba je samo pogledati v francosko umetnost, ki vse do danes umetniško oplaja Evropo.

G. Sedej se je že dol vrnil z Biennale v Benetkah in se me zanimali njegovi vtisi.

O jugoslov. paviljonu je dejal: — Kolikor smem govoriti o razstavi, pri kateri sem bil sam udeležen, lahko samo sumarično povem, da napravi naša umetnost dober vtis. Dejaj bi, da je jugoslov. razstava poleg belgijske ena najboljših. Človek se prav s primerjavo med njo in drugimi prepriča, da smo v umetnosti Sloveni, Hrvati in Srbi očitno napredovali. Vsi kažemo dovolj samostojnosti, čeprav se vpliv pariške šole ne da zaznati. Naši umetniki so dokaj izgrajene individualnosti, vsi pa kažejo tudi neko slovensko noto.

O splošnih vtiskih z Biennale nam je umetnik povedal:

— Ta mednarodna revija sodobne likovne umetnosti je bila vedno močno zanimiva in poučna, samo da letos ni bila niti toliko popolna, kakor prejšnja leta. Vzlic izostanku nekaterih držav pa je pokazala

marsikaj značilnega glede današnjih umetnostnih smeri. V splošnem so bili zastopani vsi stili, vendar se je kazala prevlada umjenosti. Največ je Italijanov. Novo je bilo letos to, da je manjše število razstavljavcev predstavljalo večje kvalitete. Izmed Italijanov so najzanimivejši: tite: Carlo Carrà in Severini kot prvorbitelja futuristične smeri. Oba sta se že precej »vnesla« in slikata v novem stilu: Carrà se je vrnil nazaj k primitivismu, Severini pa spominja po svojem pointalističnem stilu na stare rimske mozaike. Omenjam še Arturja Tosija, ki je na svoj način moderen in se kot krajinar odlikuje po izredno finih barvah. Felice Carena je slikar večidel religioznih kompozicij in spominja na beneške slikarje 16. stoletja, zlasti na Tintoretta. Vsi se bolj ali manj naslanjajo na preteklost. Poleg teh vplivov občutijo vpliv francoskega slikarstva, zlasti Cézanna. Nemško sodobno umetnost najvidneje predstavlja Schmitz-Wienendbrück; tudi zanj je značilna naslonitev na tradicijo, zlasti na Leibla, ki je bil pod vplivom Courbete in drugih Francozo. Pri drugih razstavljalcih vidim takisto očiten tradicionalizem in nobenega revolucionarnega novotarstva. — Belgijci so bili prav dobro zastopani in je njihova razstava ena najzanimivejših. Naj posebej omenim Jamesa Ensorsa, pa Frédérica Léona in Eugéna Laermansa, slednjega z njegovim umetniško prepričevalnim socialnim motivom »Pohod delavcev«, dalje ekspresionista Gustava de Smeta in Constanta Permeke. — Holandska je razstavila samo grafiko, ki je zelo dobra, takisto Zedjine države, kjer pa vidi človek same odleske evropske umetnosti in nič originalnega. Španija takisto ne kaže da bi v moderni umetnosti kaj dosti pomenila. Madžarska umetnost ima še vedno nekam provincialni značaj, Grčija kaže očitno umet-

Domače vesti

Ob 85. godu Antona Aškerc

»A čegava roka jih prelomi, kadar močna vez vse tri med saboj v zvezi skupaj veže nerazvezi?«
Aškerc.

»Kako je po smrti, povej nam naš bardle Ni glasa iz zemlje globine, le nagelj žari in voščenska gori in misel obuja spomine.

Pa vendar se zdi mi, da taješ šepet v zelenje prinesel je veter, pokojnega duha obiskat svoj grob za god je dovolil Šempeter.

»Nebesčani vemo, da bakle gorijo, krkave so grube potokov, kdaj konec gorja bo, sprašuje človeštvo in stika po knjigah prerokov.

Oraklov ni treba iskati v foljantih, imate kulturo visoko, pijano krvi, ki je v blaznosti svoji vam zdrknila v brezno globoko.

Vso sporno neslogo, o j bratje in sestre, zdaj s plašcem ljubezni zakrijte, nazore svetovne in misel svobodno drug drugemu v miru pustite.

Krivico sovraštva že v káli zatrite, resnico odprite ušesa, pravica osnova življenja vam bo di in v tem so na zemlji nebesa.

Zavržite zlo, ki v edinstvo ne vodi, gorja je bilo že zadosti, zamrla bo misel, da mora brat brata z besedo strupeno zabosti.

Premnoga puščica je mene ranila, v bolesti srce krvavelo, kaj žalega storil sem svojim sobratom, vprašanje že to je bolelo.

Na prapor naš pisal o stari sem pravdi, ko narod je bil med okovi, vam v Vidove zarje okovoda je vstala, Mehovski minili so dnovi.

Tlačanili tujcem ste, dolga stoletja, iz rostva to zemljo rešili, kar ste priborili, očuvajte zvesto, če to izgubite, ste vse izgubili!

Mara J. Tavčarjeva.

* Napredovanje v sodni službi. S krajevim ukazom z dne 30. maja 1940 je napredoval v IV. položajno skupino 1. stopnje b. Branko Goslar, namestnik državnega tožilca v Ljubljani.

* Diplomirani je bil za inž. arh. na tehnični fakulteti univerze v Ljubljani g. Ignacij Svetic iz Ljubljane, Čestitamo!

* Odmev rimskih dogodkov na Sušaku. Kakor beležijo sušaki »Primorske Novice«, so na Sušaku z največjim zanimanjem pričakovali vsebino Mussolinijevega govora. Na Reki se je že popoldne opazala velika živahnost. Prebivalstvo Reke je ob Mussolinijevem govoru navdušeno manifestiralo, nato pa se mirno razšlo. Na Sušaku so takisto poslušali govor pri vseh radijskih aparatih, nato pa so o njem živahno razpravljali po vseh lokalnih trgih in ulicah. V tork zjutraj so bili storjeni izredni ukrepi na mostu med Reko in Sušakom. Vsi ti ukrepi pa so le prehodnega značaja in se bo promet v kratkem spet normalno razvijal. Seveda pa bo nadzorstvo poostreno, ker je pač Italija v vojni. Na Sušaku se vedno najživahneje razpravljajo o onih besedah, s katerimi je Mussolini omenil tudi Jugoslavijo, ki bo z drugimi balkanskimi državami vred ostala mirna.

* Smrt ge. Ance Krušičeve. V ponedeljski izdaji »Jutra« smo pridobili osmrtno po pokojni ge. Anici Krušičevi, roj. Müller, ki je dne 10. t. m. umrla v Mariboru.

Prilaprtja in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

niško odvisnost od zapada, zlasti od Francije, najbolj pa je v tem pogledu odvisna rumunska umetnost, ki se ji čisto določeno pozna: ta umetnik posnema Moneta, oni Matissa itd., da prevzamejo celo motive. Potem takem smemo biti čisto zadovoljni s razvojem naše umetnosti, ki hodi vzlic vsem vplivom že samostojna pota...

Plesna produkcija šole M. Vidmarjeve

V ponedeljek je bila v opernem gledališču običajna vsakoletna produkcija gojenk iz plesne šole Metode Vidmarjeve, ki že več let smotrno neguje umetniški ples v kar najbolj resni obliki. Medtem ko je v prejšnjih produkcijah Vidmarjeva naglašala tehnično formalni značaj, je bil na letošnji produkciji glavni naglas na vsebinskem, čustvenem. V ospredje je stopil stvariteljski moment: gojenka naj pokaže koliko premore v oblikovanju sama, seveda na temelju formalne plesne izobrazbe, obvladanja vseh izrazu potrebnih oblik. V tem smislu je sledil tudi spored: »Speve Marije Sušteršičeve, ki je bila v začetku še nekoliko nesproščena, pa se je proti koncu razgibala in ugodno pripravila razpoloženje za Capriccio, ki ga je izvajala očitno nadarjena M. Petelinova ter prikazala svoj smisel za detajlni oblikovanje in priručno vezanje gibov z izrazom tudi v »Ptičke« ob koncu prvega dela. Vmes so bila »Poligravanja« (punčka, poligravanja, vetrček, igrica, mušica), ki so jih izvajale najmlajše gojenke in pokazale, da že pri prvem primitivnem osnovne oblike in si privzamejo prve možnosti zavestnega izraznega oblikovanja.

Drugi del se je začel s »Sovzočjem« M. Sušteršičeve in Z. Kraigerjeve, ki sta podali lepo vezano estetsko celoto. Nadaljeval se je s solističnimi plesi, v katerih so

ru. Pokojnica, zelo poznana tudi v Ljubljani, je bila po rodu iz Domžal. V ponedeljek so jo položili k večnemu počitku na pokopališču v Mariboru.

* Novi grobovi. V ljubljanski bolnišnici je umrl g. Gregor Kurent, ugleden posestnik iz Savelj pri Ljubljani. Pogreb bo jutri ob 17. izpred bolnišnice mrtvašnice k Sv. Križu. — V tork je umrl v ljubljanski bolnišnici g. Alojzij Krašovec, posestnik in gostilničar. Zadnjo pot bo nastopil danes ob 16. — Pokojnina blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Italijanci vizumi so razveljavljeni. Slovenski avtomobilski klub obvešča, da so vsi dosedanja italijanski vizumi razveljavljeni ter je potrebno za potovanje v Italijo od danes naprej posebno dovoljenje italijanske konzulata.

* Za skupščino SPD, ki bo v nedeljo 15. t. m. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, je odobrena delegatoma, ki se bodo udeležili skupščine, polovična vozna. Na vstopni postaji morajo delegat SPD kupiti celo vozno karto in žel. obratec K-13 na podlagi svoje članske legitimacije s sliko. Tako kupljena vozna karta velja za brezplačno vrnitev po isti poti v zvezi s potrdilom skupščine o udeležbi in to na železniškem obrazcu K-13. Po potu velja za potovanje v Ljubljano od 14. do 15. junija in nazaj od 15. do 16. junija zaključno za vse vlake razen ekspresnih in IV. razreda.

Sončenje z LA-MA - tekočo kremo - zanesljivo brez opeklin in peg!

Depot PARFUMERIJA »VENUS«, Tyrševa c. 9.

* Spremembe v staležu banovinskih uslužbencev v območju dravske banovine. Dr. Stanislav Lajevac, zdravnik-uradniški pripravnik, je premeščen iz Novega mesta v banovinsko bolnišnico v Celju. Inž. Alojzij Lovko, banovinski uradniški pripravnik, je premeščen iz Maribora k banovinski kmetijski šoli v št. Jurju ob juž. žel. Tomo Majer, gozdar, gozdne uprave v Kostanjevici na razpoloženju, je postavljen za podgozdarja pri sreskem načelniku v Ptuj. Diplomirani veterinar Dušan Medić je nameščen za uradniškega pripravnika-veterinarja za sodni okraj Trebnje s sedežem v Trebnju. Uradniška pripravnica Marija Misjakova je premeščena z Grma pri Novem mestu k banski upravi v Ljubljani. Postavljeni so Franc Pezdir, za banovinskega cestnega nadzornika v Celju, Franc Piber za pomožnega knjigovodjo pri gozdno-tehničnem odseku za urejanje hudournikov v Ljubljani, Anica Pleničarjeva za banovinsko uradniško pripravnico v Ljubljani, za banovinskega tehničnega pristava je postavljen inž. Viljem Praprotnik pri tehničnem oddelku v Ljubljani, Anton Preslesnik za banovinskega cestnega nadzornika 7. skupine v Mariboru, zdravnik-volonter dr. Franc Rakuš za banovinskega uradniškega pripravnika v Ptuj in dr. Bernarda Riharjeva v istem svojstvu v ženski bolnišnici v Novem mestu.

* Sestanek dolenskih tujakoprometnih delavcev. Na letošnjem običnem zboru Tujakoprometne zveze v Ljubljani je bilo sklenjeno, naj se skliče poseben sestanek tujakoprometnih interesov Dolenske. Te dneve je razposlala Tujakoprometna zveza vabila na sestanek, ki bo v soboto dne 15. t. m. ob 16.15 v posvetovalnici magistrata v Novem mestu. Na tem sestanku se bodo razmotrivala vsa važna vprašanja tujakoprometa na Dolenskem. Dnevni red je dokaj obsežen, bavil se bo z najimi deli receptivnega turizma, s prometnimi potrebami, s propagando, planinstvom, organizacijo izletov itd. Ob 14. bo istotam predkonferenca, ki bo obravnavala izdajo posebnega prospekta Dolenske. V nedeljo bo za udeležence anketa izlet z avtobusom v Metliko k prireditvi narodnih plesov, popoldne pojdejo izletniki k sv. Miklavžu na Gorjancih, kjer bo tudi večerja. Cena izletu (vožnja, kosilo in večerja) je 55 din, prijave pa sprejema Tujakoprometno društvo v Novem mestu.

* Sarajevo dobi nov higienski zavod. Te dni so blagoslovili temeljni kamen Higienskega zavoda za drinsko banovino. Seveda je tako važno središče, kakršno je Sarajevo, že doslej imelo te vrste zdravstveno ustanovo, ki pa je vse preskromna. Nova palača bo zgrajena v modernem slogu in bo opremljena tako, kakor se pač za takšno ustanovo spodobi. Imela bo štiri nadstropja, da bo v njih dovolj prostora za pisarne, za laboratorij, za preizkuševalnico in za stanovanje. Stavbišče je bilo nekoč muslimansko pokopališče. Nova palača bo veljala 6 milijonov dinarjev. Za sedaj je odobren kredit dveh milijonov, s katerima bo mogoče zgradbo dvigniti še poleti do strehe. Vsekakor bo treba nato odobriti nove kredite, da bodo dela končana do konca tega leta.

starejše gojenke prikazale temeljito formalno izšolanost in lastni smisel za vsebinsko tolmačenje. Marija Dobnikova je izvajala »Vizijo« in študijo ptiča tehnično izdelano in vsebinski zanimivo zamisljeno; mimika obraza je bila te zamisli včasih nekoliko tuja in se je mestoma odbijala od celote. Sledila je »Tiha pesem«, ki jo je tudi lepo izdelano podala V. Favajeva. Morda najmočnejše like pa je postavila po videzu zelo nadarjena Z. Kraigerjeva, ki je v študiji ptiča in fantazijski zamisli »Nenavadno — čudno« odlično spojila obvladane oblike z vsebinskim izrazom in pri tem pokazala mnogo elementarne doživljajske sile, s katero se ob nadaljnjem sistematskem negovanju uvege v bodočnosti povzpeti močno kvišku. Spored je zaključila s prijetno učinkovito »Balado« M. Sušteršičeve. Glasbo je vsem točkam ustrezajoče prilagodio in diskretno spremljal Jože Osana.

Kakor sem naglasil že v začetku, je bil naglas na vsebinskem, v čemer so gojenke pokazale v celoti razmeroma mnogo, ne da bi pri tem zanemarjale tehnično stran, ki je bila odlično pripravljena. Sedaj bo treba najti temu stvariteljskemu iskanju in doživljanju še linijo, ki bo preprečila razpadanje in sicer zanimive drobce, a brez prave organske povezanosti. Kajti nedvomno je, da dobi doživljanje najmočnejši izraz takrat, ko se niti v afektih ne pusti razpršiti, temveč sledi organski zakoniti nujnosti oblikovne celote ter tako ustvarja oblikovno-vsebinsko sintezo kakršnega koli razpoloženja. Ta tendenca se bo mogla v mejah individualnih možnosti plodno uresničevati tudi v omenjenih izvajalkah, ki so s skrbnim prizadevanjem svoje učiteljice pripravile zelo lep plesni večer in ki jih je obiskoval zato sprejelo s spontanim navdušenjem in priznanjem. Osnov je očitno v to svrhu do-

JOAN CRAWFORD

Najelegančajša žena Amerike v krasnem in napetem ljubavnem filmu

NJENA PRETEKLOST

Sodelujejo: Margaret Sullivan, Robert Young, Melwyn Douglas in drugi. — Predstave ob 16., 19. in 21. uri!

KINO UNION — Tel. 22-21

Elegantne toalete Joane Crawford, njen ples, njen šarm, njena igra Vas bo očaralo!

VELIKI DON JUAN

Brian Aherne — Olivia de Havilland KINO MATICA, tel. 21-24 — Ob 16., 19. in 21. uri.

Cudovite ljubavne pustolovščine

slavnega angleškega trageda Davida Garricka.

TAJNOST NOČNEGA KLUBA

Misteriozna in napeta kriminalna senzacija. Ob 16., 19. in 21. uri. Kot dopolnilo nov zabaven in kulturni filmski dodatek. KINO SLOGA, tel. 27-30

Margaret Lindsay.

Bruce Cabot, Joseph Calleia.

šno je vreme na sv. Medarda dan, tako se rado ponavlja 40 dni. Letos kmečka pravila kar nekam veljajo. Tudi preteklo nedeljo je v večernih urah grozila huda nevihta. Bliskalo in grmelo je močno, ušla se je tudi ploha, toda k sreči ni bilo tako hudo kakor je grozilo. Nevihta se je kmalu podela, ne da bi pustila hujše posledice. Tudi v ponedeljek je zelo grozilo, temni oblaki so preprežli vse ozračje, toda kmalu je spet posijalo sonce. Vsi Dolenjci si žele lepega vremena brez nevarnosti neviht.

* Županovi greh. V debelejši občini, ki je ena izmed najbogatejših v Banatu, so odkrili velike poverebe župana Ferenc Totha. Več ko 40 let je bil Toth občinski odbornik, županovalec je bil 21. leto. Njegove nerednosti je zdaj odkril tajnik Nenad Mirkov. Na njegovo prijavo so prišli v Debeljačo organi glavne kontrole iz Beograda, da pregledajo blagajno in knjige. Ugotovili so, da je bilo samo v preteklem letu poverjenih nič manj ko 239.000 din. Toth je vsa leta županovanja živel zelo potratno. Kako je skrbel za občino, kaže zlasti novo občinsko poslopje, ki je bilo šele nedavno zgrajeno, pa se je cela stena na glavno ulico nagnila in je zidovje popokalo, nakar je ministrstvo za javna dela uvedlo preiskavo. Poslopje bi bilo moralo stati največ 651.000 din, toda župan Toth je naračunal 739.000 din. Izvršene so bile tudi velike zlorabe s podporo vojaškim obveznikom. Namesto siromašnih družin so podporo prejeli različni Tothovi prijatelji in je zatorej tudi vojno ministrstvo uvedlo proti njemu preiskavo. Te dni je bilo mogoče pregledati šele poslovanje v lanskem letu. Lahko si je misliti, za koliko je Toth škodoval občino v vseh ostalih 20 letih svoje županske časti. Verjetno pa mu bo vse grehe težko dokazati, ker je bil gotovo toliko previden, da je dokumente uničil.

PERFEKTNA

korespondentinja

za slovenski in nemški jezik s perfektnim znanjem obeh stenografij s prakso, IŠČE stalno službo. — Ponudbe na ogl. oddelku »Jutra« pod šifro: »Dobre reference«.

* Otvoritev mestne knjižnice in mestnega higienskega muzeja v Zagrebu. Kakor smo že poročali, so Zagrebčani zvezali letošnji 11. junij, ki ga vsako leto praznujejo kot skupni rojstni dan bratov Antona in Stefana Radića, z otvoritvijo nove mestne knjižnice in mestnega higienskega muzeja. Ob 11. je bila svečanost v Novinarskem domu, kjer je nameščena mestna knjižnica. V navzočnosti številnih predstavnikov je izpregovoril o pomenu nove knjižnice njen vodja dr. Badalić. Knjižnica, ki ima že 50.000 knjig, je nato odprl mestni župan Starčević. Nato so se predstavniki podali v lice, kjer so ob navzočnosti zastopnikov banske oblasti, Higienskega zavoda, vseučilišča in zdravstvenih ustanov odprli mestni higienski muzej. Mestni fizik dr. Medved je spregovoril o moderni higieni. Tudi zagreška radijska postaja je posvetila spored 11. junija spominu Stefana in Antona Radića. Posamezne organizacije HSS so priredile spominke svečanosti. Za danes pa so sklicale svoje sestanke ženske organizacije HSS. Tudi v pokrajini so bile na vrsti razne prireditve, nekaj pa jih še bo do vključno 16. t. m.

* Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu želi imeti lastno bolnišnico. V preteklem letu je imel, kakor kaže njegovo pravkar izdano poročilo, 93.966 članov, domala tisoč več kakor predlanskim. Za zdravila je izdal nad 6 in pol milijona dinarjev, za bolnišnične takisto blizu 6 milijonov. Ob tako visokih stroških bi lahko vzdrževal lastno bolnišnico.

* Smrt na nesreči sredi Zagreba. Na Zrinjevcu je tramvaj povozil nekega starčka, ki je v usodnem trenutku hotel prekorčiti progo pa se je spotaknil in je z glavo udaril ob cementni rob. Tramvaj ga je prijel ob strani in ga potegnil s seboj. Smrt je bila takojšnja. Policija še ni ugotovila, kdo je nesrečni pokojnik, star nad 60 let.

* Smrt zaradi 15 din. V Zvonimirovi ulici v Splitu sta se sprla 34letni gostilničar Nikola Pološ in 28letni delavec Peter Atrap. Delavec je dolgoval gostilničarju 15 din. Ker jih ni hotel vrniti, sta se strelja. Pološ je potegnil nož in zabodel Atrap v prsi. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu izdihnil. Gostilničarja so takoj nato prijeli na begu. Zagovarja se, da je Atrap ubil v silobranu.

* Namesto venca na grob g. Frana Zacheria, učitelja v p. in posestnika v Ljutomeru, so darovali krajevni odbor za pomoč brezposelnim in bednim in za šolarsko kuhinjo: po 300 din učiteljske deske in dekliške šole v Ljutomeru, po 200 din: Fran Karbaš, Venceslav Vilar.

Trgovina s kovčegi

ROSSI

TRST, Via Ponchielli N. 3 Piazza Caduti fascisti N. 4 Telefon šte. 89-53

TOVARNA DEŽNIKOV trgovina na debelo in drobno

Torbičke - kovčegi - skrinje - palice itd. Popravila v teku dneva.

Ivo Seršen in Ciril Senčar, po 100 din: Ciril Mikl, Mirko Šumak, Peter Potočnik, Okrajna posojilnica, Viktor Kukovec, dr. Marko Stajnik, inž. Viktor Kladnik, Cilka Repić in učiteljsvo meščanske šole, po 80 din: Martin Cagran, po 60 din: Maks Pogruic, po 50 din: Franc Poljanec, Ivana Snajder, Fanica Snajder, Ciril Rajh in mons. Andrej Lovrec, po 30 din: Lovro Kuharič, po 20 din: Anđelja Košir, po 10 din: Ana Huber. Krajevni odbor za pomoč brezposelnim in bednim se darovalcem iskreno zahvaljuje.

* Dar CMD. Rodbina notarja g. Šašija iz Ljutomera je nakazala Družbi sv. Cirila in Metoda 150 din namesta venca na grob pokojnega Franja Zacheria, posestnika in šolskega upravitelja v pokolu v Ljutomeru. Iskrena hvala! Družbi sv. Cirila in Metoda je poklonil zavod, ki ne želi biti imenovan. 1.500 din kot podporo za narodno obrambno delo. Želimo mnogo posnemovalcev!

* Varujte svoje

zdravje in zahtevajte izrečno samo O. K. ameriško gumo. Zavrnite slabe potvorbe, to je v vašem interesu! (—)

Iz Ljubljane

u— Sprejemni izpiti za I. razred na državni klasični gimnaziji v Ljubljani bodo dne 25. in 26. junija od 8. dalje. Prošnje za pristupitev k sprejemnemu izpitu bo sprejemalo ravnateljstvo dne 22. junija za učence z začetnicami A do M, dne 23. junija za one z začetnicami N do Z, dne 24. junija pa za one, ki zamude iz tehničnih virov redne termine. Prošnje je treba kolkovati z 10 dinarskim državnim kolkom ter ji priložiti sprisovalno 4. razreda ljudske šole. Kdor je pa obiskoval že višjo ljudsko šolo, mora priložiti tudi zadnje sprisovalno te šole poleg sprisovalne o dovršeni ljudski šoli. Prinesiti je treba pa sprisovalno, ne knjižico. Vse priloge morajo biti kolkovane s 4 dinarskim državnim kolkom, tudi če bi bilo n. pr. sprisovalno izdano brez takse zaradi ubožnosti. Priglasiti se smejo samo učenci, ki so bili rojeni v letih 1927, 1928, 1929 in 1930. Zunanji učenci se lahko prijavijo tudi pisмено do 24. junija, morajo pa priti dne 25. junija k izpitu. — Ravnateljstvo.

u— Razstava o zaščiti proti letalskim napadom na veleseslunu je dobila prirastek. V paviljonu J, je urejena razstava zdravstveno-kemične zaščite. Tu so razstavljene razni strupi, ki med grozotami moderne vojne povzročajo v ljudskih predstavah največ strahu, a jih v sedanjih vojni še ni so uporabili. Med »duševic« zavzema prvo mesto klor, s katerim so v svetovni vojni izvedli prvi napad. Med »mehurjevc« sta iperit in luizit (po izumitelju Lewisitu), dalje so tu »kihalavci« pa »solizavci«, med katerimi so znane bromove in klorove spojine. Poglejte utegne biti znan članovodnik, ki se ga rabili tudi v svetovni vojni v bitkah v Kobridu. Higienski zavod iz Beograda razstavlja vrsto modelov, ki nazorno kažejo učinke teh vojnihih strupov na organizem in posamezne organe.

P. n.

organom finančne kontrole

nudimo najceneje kamgarn za uniforme, letne bluze, kape in pribor.

A. KASSIG — LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 17.

u— Društvo zobozdravnikov za dravsko banovino v Ljubljani vabi svoje člane na svoj redni mesečni setanek, ki bo v soboto 15. t. m. v Slamičevi restavraciji v Ljubljani. (—)

u— Po neljubih tehnični pomoči je večeraj del ljubljanskih naročnikov dobil v roke izdajo našega lista, prirejen posebej za one naročnike, ki niso prejeli naše torkove številke. Prosimo jih, da nam to oprostijo.

KOPALNE OBLEKE — ČISTA VOLNA STARE NIZKE CENE.

Alojzij Potrat — prej JOS. KUNC & Co. Ljubljana, Miklošičeva cesta 32.

u— Družba trebljenja mestnih jarkov na Barju bo v nedeljo 16. t. m. ob 10. v barjanski šoli. (—)

u— Dvorska knjižnica je spet nakupila večje število lepih knjig, ter jih svojim cenjenim čitateljem najtopleje priporoča. (—)

u— Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske bo imel redni letni občni zbor v ponedeljek 17. t. m. ob 20. uri v Hubadovi pevski dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici. (—)

u— Bolničarji in bolničarke Rdečega križa, ki imajo razpored, naj se v važni zadevi javijo takoj v pisarno Rdečega križa od 16. do 19. ure, Gosposvetska cesta 2/II. — Pododbor društva Rdečega križa za mesto Ljubljano.

u— Šoferski izpiti za sreze Novo mesto, Brežice, Krško in Črnomelj bodo na sreskem načelniku v Novem mestu dne 4. julija ob 10. uri dopoldne. Za vlaganje prošnje je čas do 30. junija.

u— Kino »Dome« v Sokolskem domu bo predvajal danes, v četrtek, jutri in v soboto, vselej ob 20.30, ter v nedeljo ob 18.30 in 20.30 prekrasni velfilmi »Dve siroti«. Življenje dveh sirot, ki se preživljata s harmoniko in pesmijo. Predigra: Univerzum tednik. Nedeljske predstave ob 16. uri ne bo.

volj in produkcija je pokazala, da bo iz navedene skupine ob izpolnjenih pogojih mogla zrasti sposobna generacija, ki bo naša razvijajoči se plesni kulturi koristna in potrebna. cd—

Zapiski

Razstavo rokopolov in spominov na stoletnico hrvatske predstave zagrebskega gledališča je priredila uprava Hrv. gledališča v zvezi z jubilejnimi slavnostmi. Razstavo je uredil ravnatelj drame dr. Badalić. Na nji je zbranega mnogo zanimivega gradiva, ki sega v razdobje okrog 1. 1840.

»Svedočanstvo Stjepana Radića«. Pod tem naslovom je izšla v »Biblioteki Politika i društvo« (Beograd) knjižica dr. Ljubice Vuković-Todorovićeve. Avtorica prikazuje Radićev odnos do slovanstva in jugoslovenstva, do Čehov in Rusov i dr.

Spor za estetiko in za družbeni položaj umetnosti. Znano je, da je Miroslav Križevič posvetil skoraj deset tiskovnih pol obsegajočih številko svojega »Pečata« polemiki z Ognjenom Pricom in z drugimi marksisti. Razprava se suče okrog vrednotenja estetskih pojavov in položaja umetnosti z vidika marksistične sociološke šole. Prica je na Križevič »Dialektički anti-barbarus« odgovoril v posebni brošuri. Sedaj je Vinko Šoljfar izdal v knjižnici na 64 straneh nove opazke k tej diskusiji in sicer z naslovom: »Smisao estetske diskusije oko Pečata«.

Opera o Djurdževu Brankoviću. Beograjski skladatelj Svetomir Nastasijević je spisal opero iz srbske nacionalne zgodovine »Djurdžev Branković«, ki je imela večeraj premiero v beograjskem gledališču. Tako je zanimiva in tragična figura tasta zadnjega celjskega grofa dobila dramsko-operno podobo.

Iz Celja

— Komorno simfonični koncertni večer priredila Glasbena Matica v Celju dr. J. J. priredil ob zaključku 20-letnice obstoja in delovanja glasbene šole Nastopili bodo posamezni gojenci višje stopnje instrumentalne šole in nekateri solistki. Na sporedu sta tudi dva violinska koncerta s spremljevanjem godalnega orkestra in klavirski koncert s spremljevanjem simfoničnega orkestra. Vstop je dovoljen le s sporedom.

— Bolničarski tečaj Rdečega križa se bo pričel v ponedeljek 17. t. m. ob 19 v predavalnici v Zdravstvenem domu. Prijave se sprejemajo na mestnem fizikatu vsak delavnik od 8. do 13.

— Zbirka bonbončkovskega dneva v Celju dne 8. junija je prinesla glavni Družbi 2.215 din. ženski CM podružnici kot prirediteljici in vsem darovalcem iskrena hvala!

— Slavnostni koncert CPD. Celjsko pevsko društvo je priredilo v ponedeljek zvečer v mali dvorani Celjskega doma slavnostni koncert v proslavo 80-letnice skladatelja Rista Savina. Koncertu, ki je bil zelo dobro obiskan, so prisostvovali m. dr. slavjenec Risto Savin, zastopniki glasbenih zavodov in pevskih organizacij, skladatelj Slavko Osterca, zastopniki celjskega kulturnega življenja in predstavniki oblasti. Pred pričetkom koncerta je predsednik CPD g. prof. Fink podčrtal velike zasluge Rista Savina za slovensko in jugoslovensko glasbeno kulturo in nato prečital tehtno predavanje skladatelja Slavka Osterca o dragocenem in svojstvenem delu Rista Savina kot skladatelja zborov, samospelov, klavirskih skladb, komornih glasbenih del, operi in glasbenih dram in baletnih pantomim. Skladatelj Risto Savin je bil ob tej priložnosti navdušenjavno ovacij zbranega občinstva, med katerim je bilo tudi mnogo Savinovih rojakov iz Celja in drugih gostov iz drugih krajev. Moški zbor CPD je pod vodstvom odličnega pevovalke g. Peca Segule zapel v začetku koncerta Savinovo »Mi vstajamo« in »Kosor« z lepim solom altistke gđe. Cirle Karbove, ki je prešla v znak priznanja sopeka. Moški zbor je bil izenačen, skrbno izdelan in prazen. Prvo pesem je zapel krepko in polno, drugo pa s toplim občutjem. Nato je nastopil mešani zbor, ki razpolaga z dobro zasedbo in zelo pohvalno dinamiko in disciplino. Ob dovršenem spremljevanju pianista g. Pavla Šivca, docenta Glasbene akademije v Ljubljani, je učinkovito izvajal »Idilo« in »Mlad mucek z miško pleše«. Sledila je harmonično zanimiva in komplicirana Vokalna suita v narodnem slogu za soli in zbor s spremljevanjem klavirja, ki ga je oskrbel g. Pavel Šivic. Fino nastrojena je »Večernica«. V »Pričakovanju« se je v solu zelo uveljavila z obsežnim, prijetnim in temeljito šolanim sopranom gđe. Marija Tiranova iz Ljubljane. Tenorski solo v pesmi »Zjutraj« je ob spremljevanju ženskega zbora podal g. Andrej Jarc iz Ljubljane s sočnim in prodornim lirčnim glasom. Oba solista sta tudi zelo učinkovito sodelovala v pesmi »Raj« ob skladnem spremljevanju mešanega zbora. Nato je predsednik CPD gosp. prof. Fink v imenu CPD, vseh celjskih pevcev in vseh Celjanov prisrčno čestital Ristu Savinu k njegovi 80-letnici in mu izročil krasen latorjev venec. V imenu skladatelja Osterca, Glasbene akademije v Ljubljani, rektorja akademije gosp. Betetta, ljubljanske sekcije UJME in Hubadove pevске župe je čestital slavljenču skladatelj gosp. Makso Pirnik z Rakeke, v imenu Ispavčeve pevске župe pa njen predsednik, skladatelj g. Vasilij Mirk. Po odmoru je sopranistka gđe. Marija Tiranova ob dovršenem spremljevanju pianista g. Šivca z odlično tehniko in toplim občutjem zapela Savinove samospelave »Pismo«, »Svetla noč«, »Se ena« in balado iz opere »Lepa Vida«. Prejela je lep sopek. Gosp. Šivic je v stilu velikega pianista in umetnika zaigral »Sarabando« in »Korčnice« iz Savinove zbirke »Pavilna na potovanju« in »Cvetlični valček« iz opere »Lepa Vida«. Tretji del sporeda je izvajal mešani zbor CPD. Najprej je zapel pet pesmi po narodnih motivih in sicer »Velike li njeznosti«, »Oj lepi ledik stane«, »Tugo«, »Kad se vrstam, da ti plitim« in »Kad se vijenace plete«. Nato »Stalan sam tvoj«, po mednarodnem motivu in za zaključek »Barčice« po motivu iz Ziljske doline in narodno »Kaj, vprašam me zdaj«, ki jo je moral zbor ponoviti. Ob zaključku je prejel pevovodja g. Segula lep latorjev venec, darilo skladatelja Rista Savina. Ta stilen koncert je imel pravo obležje resne umetniške prireditve. Doseženi uspeh je lahko zboru in pevovodji v ponos. Podčrtati je treba da je kulturno Celje nad vse dostojno počastilo velikega slovenskega skladatelja Rista Savina ob njegovem življenjskem jubileju.

R. P.

— Vlom v gostilno. V noči od ponedeljka na torek so neznani vlomilci obiskali gostilno »Pri Jugoslovancu« na Mariborski cesti v Guberju. Vlomilci so izrezali šipo na balkonskem oknu in zlezli v salon, od tod pa v gostilniško sobo. Tam so z vetrnikom odprli omaro in vzeli iz nje nad 300 din drobiža poleg tega pa so si prisvojili še cigarete in skatlice sardin v vrednosti 200 din. Eno skatlico so takoj odprli in pojedli sardine kar v gostilni. Vse kaže, da sta izvršila vlom dva moški, ki so jima že na sledu. Gostilno ima v najemu g. Rudolf Stropnik, ki ima zaradi vloma nad 500 din škodo.

— Poučen avtobusni izlet v Haloze, Hrvaško. Zagonje in šmarnski okraj priredila šmarnsko tujakoprometno društvo v nedeljo 23. t. m. Proga je naslednja: Celje-Mestnica - Poljčane - Studenec - Makole-Ptuj - gora - Majšperk - Rogatec - Hum - Pregrada - Desinić - Podčetrtek - Loka pri Zmumu - St. Jurij - Celje. Proga je dolga 143 km. Odhod izpred kolodvora v Celju ob 7. zjutraj. Prijave sprejema in prijaznosti drogerija »Sanitas« v Celju.

Iz Maribora

— Himen. Poročili so se g. Edgar Košak, referent jadranske letalske pri Ae-roklubu v Mariboru, in gđe. Boža Simčičeva; Dragotin Mohorčok, zasebni uradnik, in Magdalena Zakešlkova, zasebna namestnica; Bogdan Knaflič, strojni tehnik, in Gizela Rapetova. Novoporočencem želimo obilo sreče!

— Smrt blage žene. Preminila je v 50. letu blaga in plemenita gospa Jospina Jakijeva, soproga znanega mariborskega društvenega delavca okrajnega tajnika g. Jakija. Bila je po rodu iz Trsta. Odlikovalo jo je usmiljeno srce, ki je do posled-

njeja utripalo za drage svojce. Bila je vzorna žena, zavedna narodnjakinja. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo pospemili na njeni poslednji poti danes ob trideset na 17. uro na pokopališču pokopališča. Plemeniti rajni ki časten spomin, žalujočim svojcem, zlasti hudo preizkušnemu soprogu, naše najgloblje sožalje!

— Francoski krožek. Otroška slavnost bo v soboto ob 17. uri v »Vesni«. Za njo je živahno zanimanje v krogu staršev in vseh prijateljev francoskega jezika.

— Spor zaradi likvidacije. Leta 1936 je bilo ustanovljeno Društvo za starostno preskrbo delavcev tvrde J. Hutter in drug. Prilike so nanesle, da je padla nazadnje odločitev o likvidaciji društvenega premoženja, ki znaša nekaj čez 5.000.000 dinarjev. O likvidaciji bo sklepal občni zbor 15. t. m. Za likvidacijo sta vodstvo tvrde in delavstvo. Spor je le še za način likvidacije. Delavstvo omenjeni tvornice zahteva namreč, da se izvrši likvidacija na podlagi čl. 17 društvenih pravil, ki določa, da sprejme vsak član sorazmerni del društvene imovine, dočim hoče vodstvo tvrde vrniti delavcem vsa plačila s 5% obrestmi, pa bi potem pripadala tvrdki vsa društvena imovina. Za zadevo se opazja v mariborski javnosti živahno zanimanje.

Velika sokolska tombola

v Mariboru
20.000 DIN V GOTOVINI
18 TOMBOL
V NEDELJO 16. JUNIJA OB POL 15.
LJUDSKI VRT.

— Strela je zanetila domačijo. Ob priliki predčerašnje nevihte je treščilo v domačijo posestnice Marije Medvedove v Cirkovcah. Domačija je zgorela, škoda je okoli 35.000 dinarjev. Pri gašenju so sodelovali gasilci in sosedje. Med njimi je bil tudi 38letni posestnik Anton Lorger, ki ga je pokopalo pod seboj goreče tramovje porušenega stropa. Rešili so ga iz obupnega položaja. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer mu zdravijo nevarne opekline po vsem telesu.

— Šahovske novice. Ob priliki pred-snočnega šahovskega tekmovanja za prvenstvo šahovskega kluba UJNB »Vidmar« so bili doseženi sledeči rezultati:

Gospodarstvo

Vprašanje naše preskrbe z bombažem

Razširjenje vojne na Sredozemsko morje bo brez dvoma znova otežilo oskrbo naše tekstilne industrije z bombažem in bombažno prejo. Naša enoletna potreba v bombažu iz inozemstva znaša okrog 40 milijonov kilogramov. Leta 1937, ki je bilo še normalno, smo uvozili iz inozemstva 43,9 milijona bombaža in bombažnih izdelkov, naslednje leto pa 39,1 milijona kilogramov. V lanske mletu, ko so že nastopile uvozne težkote, pa je ta uvoz nazadnje na 33,7 milijona kilogramov; od tega je odpadlo 18,1 milijona kilogramov na bombaž, 12,2 milijona kilogramov na bombažno prejo, 3,4 milijona kilogramov pa na tkanine in tekstilne izdelke. V tekočem letu se je, kakor smo že poročali, povečal le uvoz bombaža, zmanjšal pa se je uvoz bombažne preje. Naše predelavne so precej povečale svojo produkcijsko kapaciteto. Sedaj lahko pridelajo na leto še okrog 35 milijonov kilogramov. Vendar te kapacitete ne morejo izkoristiti, ker nimajo dovolj bombaža. Četrtilni uvozni kontingent, ki ga je odobril uvozni odbor pri Narodni banki, znaša le 6,25 milijona kilogramov in še tega kontingenta doslej nismo mogli uvoziti.

Po razširjenju vojne v Sredozemsko morje na s sedaj še v večji meri zanima uvoz bombaža iz Sovjetske Rusije, kjer se je proizvodnja bombaža v zadnjem desetletju znatno dvignila (v poštev pride tudi uvoz iz Turčije, ki pa nima velikih izvoznih presežkov). Danes je Rusija v svetovni produkciji bombaža že na tretjem mestu, v primeri s predvojno dobo pa se je proizvodnja bombaža v Rusiji povečala. Po

Približni potek fronte je označen po poročilih, ki so nam bila na razpolago do večera popoldne. Črtkana je označena fronta ob pričetku velike nemške ofenzive dne 5. t. m. Po večernih poročilih so nemške čete na reki Seini dosegle Vernon, odkoder

pritisakjo dalje proti Parizu. Francozi so se umaknili tudi v srednjem odseku južno od Clermonta in Compiègneja.

Kuster : F. Lukeš 1:0. Peče : Rupar 1:0. Lukeš B. : Hvalič 1:0. Reinsberger in Nossan sta remizirala. Gerželj : Marvin 1:0. Drugo kolo bo dr. Tehničar vodi turnirja je g. Reinsberger.

— 500 litrov vina v Dravo. Neki posestnik iz Osluševec je hotel prodati v Mariboru večjo količino vina, ki pa je bilo zaplenjeno. Vino so analizirali in ugotovili, da je pokvarjeno. Vseh 500 litrov so izlili v Dravo, lastnik pa bo imel sitnosti.

— Kavarniške tatninske srake se v zadnjem času spet pojavljajo. Trgovskemu potniku Maksu Podhostniku so iz neke kavarnice odnesli kovčeg. Podhostnik je oskodoval za 2500 din. Policija razčiščuje zadevo.

— Vsakomur nekaj. Pod tem geslom bo v nedeljo ob 20. uri v Sokolskem domu na Pobrežju pester večer. Na sporedu so lahke operne arije, operetni spevi in humoristični prizori s petjem. Sodelujejo tenorist Angel Jarc, popularni slovenski komik, dolgoletni režiser ljubljanskega in mariborskega gledališča Josip Povhe, ter ga. Vrabčeva, ki bo spremljala na klavirju.

5156-295;	5258-642;	5300-904;	5334-808;
5431-351;	5455-513;	5463-57;	5534-640;
5574-658;	5644-960;	5674-220;	5683-659;
5694-332;	5804-753;	5850-287;	5936-103;
5980-307;	5985-377;	6072-605;	6139-773;
6229-464;	6295-903;	6376-971;	6449-281;
6770-998;	6774-692;	6804-451;	6817-156;
6863-862;	6885-132;	6887-745;	6900-14;
6950-734;	6976-279;	6989-370;	6993-107;
7034-613;	7156-507;	7160-529;	7190-516;
7230-539;	7231-253;	7404-808;	7434-214;
7476-960;	7535-624;	7547-754;	7575-93;
7575-186;	7632-618;	7681-546;	7722-644;
7778-26;	7871-585;	7897-180;	7912-502;
7914-352;	7935-177;	8026-41;	8031-66;
8050-527;	8063-40;	8064-687;	8102-749;
8131-709;	8135-379;	8160-571;	8310-650;
8344-267;	8356-656;	8393-73;	8436-833;
8445-430;	8462-673;	8534-349;	8568-31;
8607-222;	8619-6;	8621-37;	8639-137;
8672-732;	8683-370;	8715-745;	8752-499;
8780-56;	8794-314;	8804-629;	8819-8;
8826-91;	8970-399;	9012-472;	9061-503;
9110-958;	9131-259;	9145-774;	9154-3;
9249-696;	9266-58;		

Gospodarske vesti

— Zasedanje stalne delegacije lesnega gospodarstva kraljevine Jugoslavije. Stalna delegacija lesnega gospodarstva kraljevine Jugoslavije je na svojem rednem sestanku v Zagrebu 11. junija t. l. v navzočnosti delegatov vseh včlanjenih lesnih organizacij iz Zagreba, Ljubljane, Sušaka in Sarajeva podrobno razpravljala o današnjem stanju lesnega gospodarstva v zvezi z mednarodno situacijo in potrebami domačega tržišča. Glede na vedno večje komplikacije, ki se pojavljajo v lesnem gospodarstvu zlasti pa v zvezi z zadnjimi dogodki, ki zahtevajo stalno pažnjo in hitre odločitve, se bo stalna delegacija v bodoče sestajala v krajših časovnih presledkih, da bo omogočila lesnemu gospodarstvu pravilno orijentacijo za njegovo delo in da bo skušala spraviti v sklad svoje interese in potrebe s splošnimi državnimi in javnimi interesi. Glede na to stališče je bila izražena želja, da se čim prej uresniči organizirano sodelovanje z vsemi pristojnimi oblastmi, da bi se prilagoditev dela in produkcije današnjim izrednim razmeram lahko izvedla čim prej in čim bolj uspešno. Seje so se iz Slovenije udeležili za industrijo gg. inž. Zupanc, Marko Rudež in dr. Golja, za lesno trgovino pa gg. Franjo Škrbec in dr. Puštišek. Prihodnja seja stalne delegacije bo 4. julija.

— Prekinjen blagovni promet čez Basel v Nemčijo. Švicarske državne železnice so obvestile generalno direkcijo državnih železnic, da je od švicarske strani prekinjen ves blagovni promet čez Basel v Nemčijo, in da bo blago, ki se pošilja preko Basla, odsej pošiljala na sledeči način: Pošiljke živih živali preko St. Margaretena, pošiljke v vrečah z brzovlaki preko Constance, ostale pošiljke na brzovlakah preko Schaffhausena ter pošiljke vseh vrst za počasnejše vlake preko Basla, odkoder se bodo po opravljenih carinskih formalnostih prepele preko Schaffhausena. Voznina se bo zaračunavala za stvarno prevoženo pot.

— Razširjenje kontrole cen na gradbeni material. Kakor smo že poročali v tokovi številki, sta trgovinski in socialni minister izdala odločbo, da se razširi kontrola cen v smislu uredbe o kontroli cen na valjano žico, žebelje, žičnike, leseni gradbeni material, opeko in strešnike, železo v šibkah, fasonirano železo (razen nosačev II in T) ter na rafijo in manilo, nadalje, da določi urad za kontrolo cen maksimalne cene za šibkasto in fasonirano železo ter rafijo in manilo. Ta odločba je sedaj objavljena v »Službenih novinah« od 11. t. m. in je s tem dnem stopila v veljavo.

Borze

12. junija

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so se v Beogradu trgvali po 35.50, v Zagrebu pa je bilo povpraševanje po 35. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda pri slabi tendenci trgovanja po 389 (v Beogradu je bilo povpraševanje po 390). V ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov.

DEVIZE

Ljubljana. Oficialni tečaji: London 165.46 — 168.66, Pariz 93.74 — 96.04, New York 44.25 — 44.85, Curih 993.81 — 1003.51. Tečaji na svobodnem trgu: London 204.65 — 207.85, Pariz 116 — 118.30, New York 5480 — 5520, Curih 1228.10 — 1238.10.

Curih. Beograd 10, Pariz 9.35, London 16.50, New York 44.66, Milan 22.50, Madrid 45. Berlin 178.25, Budimpešta 79. Atene 3.00, Carigrad 3.00, Bukarešta 2.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 389 — 390 (389), 4% agrarne 50 bl., 4% severne agrarne 49.50 bl., 6% begunške 61 — 62.50, 6% dalm. agrarne 55 bl., 6% šumske 54 bl., 7% stabiliz. 93 bl., 7% invest. 96 bl., 7% Blair 84.50 bl., 8% Blair 94.50 bl.; delnice: Trboveljska 225 den., Gutmann 55 den., Sečerača Osijek 220 den., Osječka ljevaonica 160 den., Isis 130 den., Oceania 600 den., Jadranska 400 den.

Beograd. Vojna škoda 390 den., 4% severne agrarne 49 den., 6% begunške 60.50 — 61, 6% dalm. agrarne 53.50 — 54.50, 7% stabiliz. 90 den., 7% invest. 91 den., 7% Blair 83.50 bl., 8% Blair 93.50—94.50 (94), Narodna banka 7800 — 7925, PAB 168.50 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago. 12. junija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 83.50 za sept. 84, za dec. 85.25; koruza: za julij 63.75, za sept. 62.50, za dec. 62.25.

+ Novosadska blagovna borza (12. t. m.). Tendence nespr. Pšenica: baška okolica Novi Sad 251 — 253; sremska 251 — 253; slav. 251 — 253; gor baška 254 — 256; baška ladja Tisa 255 — 257. Rž: baška 208 — 210. Oves: sremski 202 — 204; slavonski 204 — 206. Ječmen: baški in sremski 64/65 kg 205 — 207.50. Kuruza: baška 210 — 212; par. Indija 210 — 212. Moka: baška in ban. 0kg< in 0kg< 365 — 375; 2< 345 — 355; 3< 325 — 335; 4< 305 — 315; 5< 275 — 285; 6< 175 — 180. Otrobi: baški in sremski 162.50 — 165; baštinski 160 — 162.50. Flax: sremski beli brez vreč 435 — 440.

IVAN KOSTAJNŠEK

ZASEBNIK

dne 12. junija 1940 ob 5. popoldne po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga bomo spremlili v petek 14. junija ob 3. popoldne izpred hiše zalotni na župno pokopališče pri Sv. Martinu pod Vurbergom.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto 15. junija ob 6. zjutraj v župni cerkvi pri Sv. Martinu.

Sv. Martin pod Vurbergom, Hoče, Sv. Peter pod Sv. gorami, 12. junija 1940.

Žalujejo: JANKO KOSTAJNŠEK, trgovec, sin; FANI RACIĆ

roj. KOSTAJNŠEK, gostilničarka, hčerka in ostalo sorodstvo.

Žrebanje Vojne škode

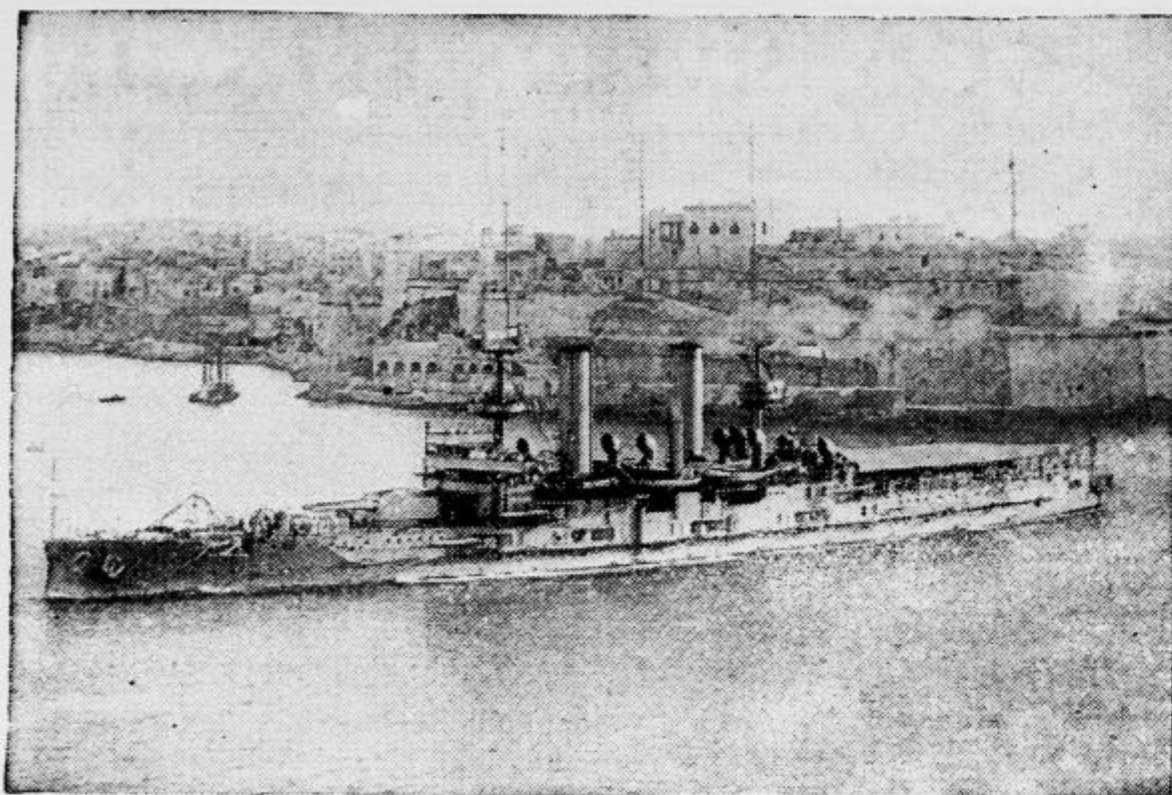
Na 38. žrebanju dobikov loterijske 2.5% državne rente za vojno škodo, ki je bilo 1. junija in naknadno še 5. in 8. junija, so bile izžrebane za dobitek naslednje obveznice (prva številka označuje serijo, druga pa številko obveznice):

dobitek 200.000 din:	7559-356;
dobitka po 100.000 din:	5077-832;
5227-133;	
dobitki po 50.000 din:	7515-913;
7719-64;	8574-323; 8621-844; 8659-447;
dobitki po 20.000 din:	5808-28;
6296-107;	6862-638; 6934-194; 7145-923;
7342-798;	7585-89; 7972-948; 8029-291;
8046-115;	8275-79; 8629-885; 9030-340;
9057-370;	9082-350;
dobitki po 5000 din:	5114-609; 5223-662;
5300-604;	5449-680; 5466-596; 5683-730;
5775-792;	5820-183; 6156-417; 6171-715;
6732-103;	6322-580; 6349-867; 6600-72;
6671-998;	6682-773; 6744-546; 6946-610;
6958-669;	6988-260; 7059-630; 7163-978;
7211-621;	7213-139; 7288-190; 7345-812;
7379-845;	7402-806; 7442-345; 7590-207;
7600-551;	7708-400; 7790-719; 7960-274;
7982-741;	8074-10;
8136-741;	8227-611; 8242-461; 8486-609;
8512-723;	8556-39; 8600-336; 8731-900;
8908-254;	8909-48; 9038-302; 9335-592;
dobitki po 3000 din:	5148-99; 5148-732;

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke ob 8. t. m. zaznamuje povečanje zlate podlage za 24.7 na 2186.8 milijona stabilizacijskih din v stvarni vrednosti 3499 milijonov din. Devize izven podlage so se zmanjšale za 20.1 na 565.1 milijona din. Menična in

Malteške utrdbе

z vojnimi ladjami v ospredju

Cvet Sredozemskega morja

Malta in Malteško otočje

Otok Malta leži na jugu Sicilije, od ktere je oddaljena borih 90 km. To je močna sredozemska pomorska trdnjava, katere se poslužuje britanska mornarica za svoje oporišče. Oddaljena od afriške obale 325 km, leži s svojo najvišjo točko samo 260 m nad morjem in pripada skupini otokov, med katere štejejo poleg Malte še otoke Gozzo, Comino, Cominotto, Salomone in Filfolo poleg še nekaj drobcev, ki štrlijo iz morja. Celokupno otočje ima jedva 320 kvadratnih km površine. Malta sama meri 246 kv. km. (Naš otok Krk ima 405 kv. km.) Malta je dolga 25 km, široka pa 17 km.

Otočje stoji na podmorskem grebenu, ki veže afriško nabrežje s Sicilijo. Svet je pust, zato so že malteški vitezi pred stoletji izdali zakon, da mora vsaka ladja, ki pristane ob malteški obali, pripeljati s seboj nekaj kubičnih metrov zemlje, ki bo ostala tam. Podnebje je sredozemsko, prav tako flora.

Zemljepisni položaj je napravil Malto za izredno važno strateško postojanko, tako pomorsko kakor aeronavtično. Ker leži Malta ob največji ožini, ki deli vzhodno Sredozemlje od zapadnega, je bila že od nekdaj važno zaklonišče za ladje. Nekateri gredo tako daleč, da izvajajo njeno ime od židovske besede »malet«, kar pomeni zaklonišče, drugi zopet menijo, da prihaja to ime od grške besede »melita«, čebela. Malta je namreč slovela zaradi velikih množin medu.

Malteško pristanišče je bilo naseljeno že v predzgodovinski dobi. Upoštevali so ga že stari Fenici. Potem so zavladali na Malti Grki iz Kartagani. Rimljani so osvojili Malto l. 218.

V drugi polovici petega stoletja so pridri na Malto Vandali, za njimi vzhodni Gotje. Bizantski vojskovodja Belizar je osvojil Malto l. 534. V desetem stoletju so zavladali Malti Arabci, l. 1090. so jo osvojili Normani, l. 1530. je prišla v oblast malteških vitezov. Ko je Napoleon Bonaparte pripravil svojo ekspedicijo v Egipt, je osvojil Malto l. 1798, toda samo za dve leti, kajti l. 1800. so se Malte polastili Angličani. Dokončno jim je pripadla l. 1814. in odtlej je oporišče britske mornarice v Sredozemlju.

Burna zgodovina Malte je ohranila svoje sledove v napisih, spomenikih, kulturah, utrdah, običajih in nošah na otoku. Zaradi

tega nazivajo Malto še danes »cvet Sredozemskega morja«. Malta je urejen otok. Ima marljivo prebivalstvo, ki šteje okoli 300.000 duš ali 775 ljudi na kvadratni kilometer! To je ljudska mešanica s primesmi arabskega in židovskega življa. V upravi prevladuje angleščina, domačini govorijo malteško narečje, pa tudi italijanski. Med italijanskim prebivalstvom je v zadnjih letih ponovno vzplamtelo gibanje za priključitev k Italiji.

Glavno mesto na Malti je La Valette, drugi večji kraji so: Floriana, Senglea, Vittoria, Cospicua, Sliema. Stara prestolnica je bila Citta Vecchia. Danes živi tam komaj 500 ljudi. Tu je bil svojčas sedež rimskega konzula. Praviijo, da je na tem otoku sv. Pavel osnoval katedralo. V njeni bližini ti pokažejo katakombe in grob sv. Agate. Na Colline di Bingemma so grobovi iz feničanske dobe.

Današnje prestolnico La Valette je zgradil Francoz Jean de la Valette l. 1556. Mesto ima kakšnih 50.000 prebivalcev. V La Valetti je tudi sedež nadškofa in univerze.

Angleška vojna mornarica v mirnem času je štela na Malti okoli 30.000 mornarjev. Danes je njih število gotovo večje. Malta velja za izredno močno trdnjavo, eno največjih na svetu. Tu stoji debeli zidovi, ogromni bloki kamena in armiranega betona, neštivilne kaverne in jeklene utrdbe, ki so dobro zaščitene proti napadom s kopna in z morja. Malta je polna modernega obrambnega in napadalnega orožja, kar ji daje poseben značaj.

V mirnem času stoji na čelu Malte, ki se šteje za kronsko kolonijo britske imperije, guverner. Kot svetovno posluje Privy Council. Upravno telo šteje 17 članov, poleg nje posluje še zakonodajna skupščina, ki je dala zadnjo ustavo Malti l. 1922.

V štetju časa smo za šest let nazaj

Pomota rimskega meniha iz 6. stoletja in njene posledice

Neka nizozemska znanstvena družba ponavlja že dolgo in vsako leto vsaj enkrat trditve, da smo v našem časovnem štetju po pomoti za šest let nazaj. Ta ugotovitev temelji na neki domnevi pomoti, ki se je

Francoske letalke

V Franciji je, kakor je zapisal pariški »Jour« te dni, sto uradno priznanih letalskih pilotov in te mislijo uvrstiti v vojno službo. Oblasti so izdale že posebno odredbo, ki predpisuje uniformo nove formacije, temno modro jopo in isto takšne hlače, svetlo modro srajco, modro ovratnico, usjene rokavice, temno sive nogavice, ki bodo poleteli iz svile, pozimi iz volne, temno modre čevlje na jermene z nizkimi petami, modro čepico in impregniran dežni plašč. Kakšne posebne naloge bodo imele letalke v vojni službi, še ni točno znano. Uporabljali jih bodo menda samo v sanitetski in podobnih službah.

Ženske so lažje

Neki ameriški zdravniški list ugotavlja, da so današnje ženske, naj si bodo nedorastle dekleta ali stare matere, povprečno tri do pet funtov lažje nego povprečna ženska pred 17 leti. To je posledica spremenjenega načina prehrane, ki polaga večjo važnost na kvaliteto kalorij nego na njih kvantiteto.

Največja svinja

Kakor poročajo iz Verone, se ponajšajo tam z največjo svinjo na svetu. V Vigasiu stoji kmetija s svinjo »Pilade«, ki pa je niso vzredili ondodni kmetje, ki se bavijo v teh krajih z mlečnimi izdelki. Svinja je stara dve leti in 8 mesecev, meri v višino 1,20 m, dolga pa je dva in pol metra. Težka je 527 kg, njen obseg čez hrbet in trebuh meri 2,30 m. Če nimajo kje v Ameriki večjega primerka iz prasičjega rodu, je to gotovo največja svinja na svetu.

Je še ne več, zdeli izveš

da je z enim zadnjih vlakov, ki so se šli iz Italije v Francijo, odpotoval iz Rima poljski kardinal Hlond; da cenijo filatelistične zaklade na zemlji na 900 milijonov dolarjev; da so prepeljali v zadnjih dneh iz Evrope v Ameriko zopet za 500 milijonov dolarjev zlata, ki so ga shranili v prostorih njujorske zvezne banke;

da tuje ladje v švedskih vodah ne dobi nobenega goriva in morajo potrebne zaloge za povratek pripeljati s seboj; da predlagajo uredništva pariških listov svoje redakcije iz prestolnice v Poitiers; da je bil pri bombardiranju Ulma ubit neki mlad Američan, ki ima svoje roditelje v Pensilvaniji;

da so v Milanu ustanovili sedež gibanja za »malteško akcijo«.

Pristanišče v Dunkerqueu

Vzorno urejena francoska luka ob Kanalu

Pristanišče v Dunkerqueu, ki je imelo nedavno tako veliko ulogo pri vkrčevanju anglo-francoske severne armade, je veljalo za vzor med pristanišči. Po njegovi zaslugi je Dunkerque postalo tretje največje francosko pristanišče.

Vse naprave, bazeni, nabrežja naprave za nakladanje so bile urejene z največjo smotnostjo. Najstarejši bazeni, ki so nastali že za časa kralja Ludovika XIV. so

Balcon pred palačo Venezia v Rimu

Mussolini govori ljudskim množicam na trgu

Novi ameriški bombniki

Štiri in pol leta so delali načrte

Kakor je bilo posneti iz poročil zadnjih dni, se je ideja bombnega letala, ki bi moglo leteti iz Amerike v Evropo in nazaj brez pristanka, uresničila. Družba Aircraft Douglas v Kaliforniji izdeluje takšno letalo, ki bo v bližnjih dneh napravilo svoje poskusne polete. Skoraj štiri leta so delali na njegovih načrtih. Njegove podrobnosti seveda niso bile objavljene, vemo pa, da bo nosilo oznako »B 19«, da bo tehtalo skupaj s tovorom potrebnega kuriva 70 ton in da bo lahko prevažalo še breme 25 ton. Uradno navajajo, da znaša njegov akcijski radij nad 6000 milj, to je okrog 10.000 km, kar bi zadostovalo za prelet oceanov v obeh smereh.

Veliki bombniki, ki jih ta čas uporabljajo, imajo akcijski radij kakšnih 5000 km. Sedaj je znano, da pošilja Amerika baš v zadnjih dneh zaveznikom neprestano bojna letala, ki sama letijo čez ocean. Novi Douglasov velikan pa bo zmogel dosti več in je tudi večji od slovitihi Clipperjev, s katerimi vzdržuje družba Panamerican Airways redne prometne zveze čez oceane. Takšen Clipper tehta »samo« 41 ton, a največje ameriško prometno kopno letalo,

Douglasovo »D C 4«, le 32 ton. Novi bombnik bo štirikrat večji nego znane ameriške »leteče trdnjave«. Prvo letalo te vrste bo stalo milijon dolarjev, v seriji izdelana letala pa bodo veljala približno polovico tega. Od tega, kako se bo obneslo, pa je odvisno, ali bodo gradili še nove.

Poskusni velikan bo imel štiri motorje, ki bodo razvijali skupaj 6000 k.s. in poganjali trokrižne propelerje, ki imajo skoraj 5 m premera. Uradni krogi so izjavili, da bo njegova brzina znašala »nad 320 km«, strokovnjaki pa mislijo, da bo znatno prekašala 400 km na uro. Posadka bo štela 10 mož, o oborožitvi ni podatkov.

Zavezniki po vsej priliki nimajo zanimanja za tako velike bombnike, saj so razdalje, ki prihajajo zanje v poštev, razmeroma majhne, razen tega jim gre za letala, ki razvijajo res velike brzine. Za Ameriko pa bi bili novi bombniki važni, ker bi z njimi lahko še daleč pred ameriški obalami prestregli vsakega bližajočega sovražnika oziroma bi z njimi zanesla razdejjanje v sovražnikovo deželo samo. Prav tako bi z njimi lahko preprečili poskuse sovražnika, da bi izkrcal svoje čete na oddaljenih točkah Unije, okrog Panamskega prekopa ali celo v Južni Ameriki.

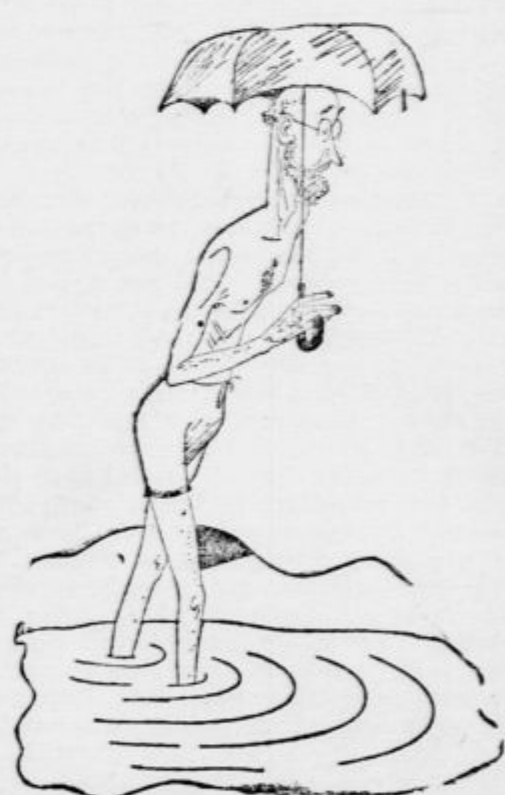
A NEKDOTE

V svoji študijski dobi in pozneje, ko je Alexander von Humboldt deloval kot rudniški tehnik, je proučeval pojav eksplozivnih plinov in je v zvezi s tem zgradil posebno svetilko, ki ni ugašala. Neki neverni Tomaž je dvomil že v naprej, preden je učenjak napravil praktične poskuse, da li se bo stvar obnesla in je vprašal:

»Ali ste popolnoma prepričani, da svetilka ne bo ugašala?«

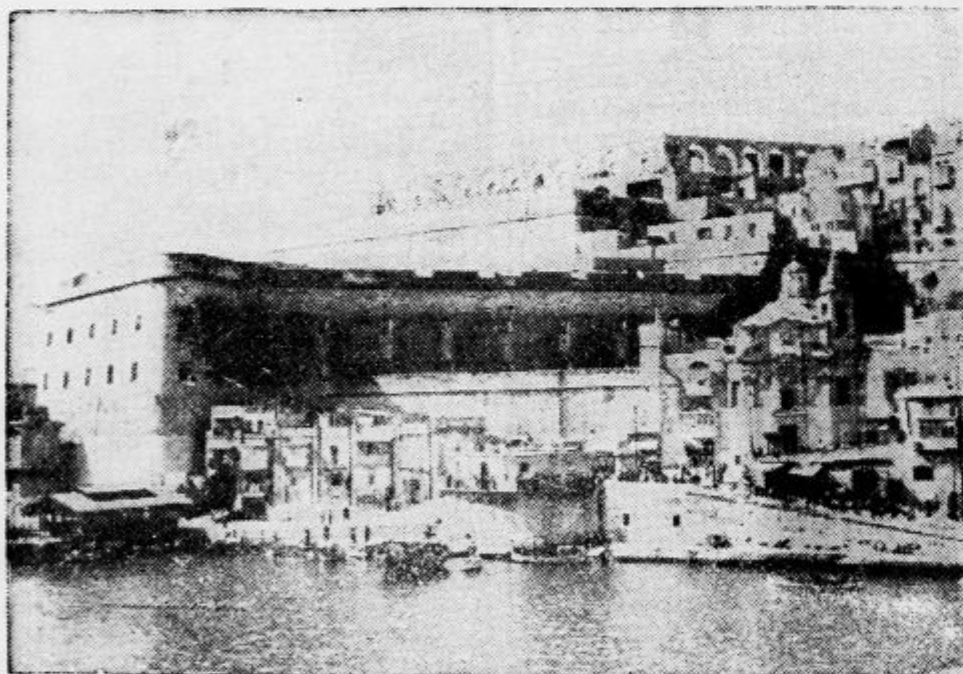
Humboldt je mirno odgovoril: »Lahko vas zagotovim, da ne bo ugašala niti v najhujšem prepihu — samo če ji ne boste odvzeli goriva. V ostalem pa gradim svojo svetilko ne za dvomljivce, temveč za rudarje.«

VSAK DAN ENA

»Časi, ko so profesorji pozabljali svoje dežnike, so že davno minili...«

(Tidens Tegn)

Malta: stara trdnjava malteških vitezov

MICHEL ZÉVACO:

Don Juan

ROMAN.

»Kaj pa je to?«

»Ne vem, gospod!«

Don Juan je minuto ali kaj resno zrl na nesrečnega Jakomina. Nato je buhnil v smeh, v viharjen grohot, tako zveneč in jasen, da ga je Jakomin zaman poizkusil ugnati z besedami:

»Gospod, mislite na to, da se grohočete v domu smrti!«

»Ho, ho,« je neugnano vzkliknil don Juan, »v domu smrti? Kar pride naj smrt in naj se smeje z menoj!...«

Nazadnje si je obrisal oči ter obdolžil Jakomina, da ga je ta pripravil v smeh in s tem škodil njegovim rani na glavi.

»Nu, pustiva to,« je dejal čez čas, »saj vem, da si zlata duša, Corentin. A povej, kdo me je prenesel v to kapelico?«

»Jaz, gospod, in Bel-Argent mi je pomagal. Hotela sva vas spraviti v dvorec in vas položiti na posteljo, toda nekakšen dedec v črni obleki nama je ubranil. Nesita ga v kapelico,« je dejal, »kajti zapisano je, da bodi hiša Gospodova odprta vsakomur, kdor pride, pa najsi bo grešnik vseh grešnikov.« Bel Argent ga je hotel pri teh besedah zujhati in mu je zagrozil, da mu izruje drob. Komaj sem ga potolažil. Potem sva vas nesla semkaj,

137

in Bel-Argent se je vrnil k svojemu gospodarju, gospodu Ponthuškemmu...«

»Hm,« je zamišljeno rekel don Juan. »In kaj se je zgodilo z gospodom Ponthuškim?«

»Po boju, ko so rokovanjci zbežali, je pristopil k vam, gospod, si ogledal vašo rano in dejal: 'Nič hudega ne bo. Bel-Argent, pomagaj vrlemu Corentinu, da preneseta seniorja Tenoria v dvorec na posteljo, potem pa pridi za menoj.' Nato se je obrnil k meni ter dejal: 'Corentin, ko se tvoj gospodar zave, mu reci, da sem mu na voljo vsak čas in ob vsaki uri, in če bi me hotel poiskati, da stanujem pri gospe Jeromi Dimanchevi, nasproti Vedeževalke.' Tako smo se razšli vsak po svojem opravku...«

»Res?« mu je don Juan zamišljeno segel v besedo. »Pri gospe Jeromi Dimanchevi?«

»Da, gospod. A kaj vam je?«

»Nič mi ni. Nadaljuj...«

Don Juan je drgetal. Za trenutek je zavil oči. Nato si je potegnil z rokami po čelu ter obrznil čudno slabost, ki ga je obhajala, ki pa nikakor ni izvirala iz rane na glavi, temveč iz globin njegovega bitja...

»Gospod,« je vprašal Jakomin, »o čem naj nadaljujem?«

»Povej mi: kaj, vraga, si delal sredi noči v parku Arronskega dvorca?«

»Žal mi je, da me nismo prišli prej, namesto da smo se zamudili pri Bel-Argentu...«

»Pri Panthusovem slugi?«

»Ne, gospod: v krčmi tega imena, v Tempelski

ulici, skoraj na vogalu Vvarske. Spoznali smo vas... vsaj Bel-Argent vas je spoznal.«

»Krčma me je spoznala?«

»Ne, gospod: sluga gospoda Ponthuškega. Ko ste šli z grofom de Loraydanom po Tempelski ulici...«

»Aha! Torej je bil tvoj nos tista trobenta, ki sem jo slišal? Zakaj se nisi oglašil na moj klic, grdob? Nisi me slišal, kaj?«

»Pač, slišal sem vas. A ko sem vam hotel odgovoriti, sem bil na pol zadavljen, in kar je še hujše, grozilo so mi, da me odvedejo nazaj na sramotišče. Skratka, Bel-Argent je hotel vedeti, kakšne namene ima gospod grof de Loraydan. Toda Lure Nebojša in Pangracij Brazgotina sta bila od sile žejna...«

»O kakšnih živalih mi pripoveduješ?«

»To nista živali, gospod, ampak...«

»Ampak dva prasca. Dva ponočnjaka, pijanca, malopridneža, ki sama spadata na sramotišče! Pravi torej, da sta bili ti dve grdobi žejni? In ti seveda tudi, kaj?«

»Oh da, gospod! Umiral sem od žeje. Vi tega gotovo ne razumete. Toda če je človek privezan na sramotišče in mora poslušati, kako se mu ženske smejejo, kako se moški norčujejo iz njega in kako ga otročaji zmerjajo, postane strahovito žejen. Kar živim, ne pomnim takšne žeje, niti takrat ne, ko so me ujetnika gonili po andaluških ravninah... Kar se pa tiče Lureta in Pangracija, utegne biti res, da sta prasca, kakor ju izvolite imenovati, a

res je tudi, da sta prav ta dva premikastila stražnike na sramotišču in me rešila...«

»Torej upornika! Lepo družino si izbiraš!...«

»Oh, gospod, kdor je privezan na sramotišču, si ne utegne izbirati, kdo naj ga reši. Skratka, bila sta žejna. In midva z Bel-Argentom takisto. Prišli smo torej k Bel-Argentu! Potrkali smo, kakor je navada v rokovanjski deželi. Odprli so nam in nam dali na upanje. Jeli smo piti...«

»Menda mi ne misliš opisovati vašega smrdljivega razuzdanstva?«

»Ne, gospod. A pili smo kakor žolne, namreč jaz, Pangracij in Lure, tako da vobče nismo opazili, kdaj je Bel-Argent odšel. Čas je mineval. In glejte si ga, mahoma pride Bel-Argent nazaj! Najprej vlije vase dobršnega pol vrča. Nato začne govoriti. Pripoveduje nam, kaj se godi v Arronskem dvorcu — sveta nebesa, kar lasje so se mi naježili od groze! Odvede nas s seboj. Razpostavi nas po parku in dogovorimo se za znamenje. Tedaj sta prišla vidva z gospodom Ponthuškim in izdrla vsak svoj rapir. Nato so vas naskočili rokovanjci. Bel-Argent nam dala znamenje, zapodimo se nanje... kak boj, gospod, kak boj! In kakšen lev vam je ta gospod de Ponthus!... Storil sem, kar sem mogel, gospod. Bel-Argent je udrihal kakor obseden. Prasca sta se bila kakor prava junaka in videti je bilo, da jima je stvar v veliko veselje. Nazadnje so prhnili še poslednji rokovanjci v beg, in mi smo ostali gospodarji bojišča.

Corentin je končal svojo zgodbo in jel čakati pohvale, do katere je imel pravico.

FR. BABIČ,

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in tenitive se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Fotografskega pomočnika (co)

negativ retušerija sprejemam. Ponudbe na Foto. Japelj, Maribor. Oddam retušerijo tudi na dom. 15218-1

Šofer

dobi takoj mesto k tovarnemu avtomobilu. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Stalino«. 15221-1

Mehanike

iščem za takoj. Sv. Petra cesta 85. 15217-1

Pekovski pomočnik

mlajši, kateri bi raznašal strankam kruh, dobi takoj mesto. — Vrečar, pekarna, Podkoren, Kranjska gora. 15185-1

Zidarje predelavce

potrebuje za vojaška dela stavbo podjetje Bečvar, Celovška c. 65. 15209-1

Učenko

iščem za goščo, ki ima voljo učiti se petja in igranja. Plačam mesečno 200 do 250 din in vsd oskrbo. Ponudbe s fotografijo na Milan Dimić Novi Sad, Milenkova Grčica 2. 15210-1

Službe išče

Beseda 50 par, davek 3 din, ter 3 din za šifro ali dajanje naslova — Najmanjši znesek 15.

Star sem 54 let

in izreden slučaj me sili, da posim za službo portirja, paznika, skladiščnika, trgovskega sluga ali slično. Dopis: Britovski, pri Rožmanu, Guštanj. — Ravne. 15219-2

Šiviljska pomočnica

sebi premeniti mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Šiviljše«. 15195-2

18 letno dekle

išče službo kot pomoč v gospodinjstvu. Nastopi 15. junija. Naslov: Šuler Eliza, Zorjav, pošta Črna pri Prevaljah. 15205-2

Mlad fant

17 leten, priključuje zunanjo izobrazbo, išče službo pri dobri družini. Gre tudi v trafikali kuhinjo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošta, mirnega zadržanja«. 15188-2

Vajenci (ke)

Vajenko za pletilstvo v Ljubljani, sprejme takoj. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 15216-44

INSERIRAJ V „JUTRO“!

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Otroško posteljo

belo in stajajo, prodam. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 15212-6

Kupim

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Žgano apno

kupim vsako količino (vagonke pošiljke). Ponudbe na »Taraš, trgovina gradivinskega materiala, Beograd-Radnička 70. 15110-7.

Auto, moto

Poltovorni in tovarni avto v najboljšem stanju po zelo nizki ceni naprodaj. Stroja delavca, Sv. Petra cesta 85. 15203-10

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Damsko in moško kolo

popolnoma novo, prvotne znamke, za vsako ceno naprodaj. Poizve se: gostilna, Sv. Petra cesta 85. 15202-11

Živali

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Zelen papagajček

je ušel. Najdite ga na vrhu proti nagradi Alenčici Marinko, Gledališka 3 TPD Maribor. 15208-27

Dragocenosti

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah. ČERNE juvelir Ljubljana. Wrlfova ulica. 15206-2

Za WEEKEND

kupite najceneje zložljive vrtno fotele, rožaste kretone in klot odeje, primerne zavese v raznih vzorcih pri: SEVER — MARIJIN TRG št. 2. V popravilo vzamemo tudi stare odeje.

JOSIPINA JAKI roj. JERIČ

SOPROGA OKRAJNEGA TAJNIKA Pogreb nepozabne bo v četrtek, dne 13. junija 1940 ob tričetrt na 17. uro (3/4 5.) iz mrtvašnice na Pobrežju na franciškansko pokopališče. Maša zadušnica bo v petek 14. t. m. ob 7. uri v magdalenski cerkvi. Maribor, Trst, dne 12. junija 1940. Globoko žalujoči ostali.

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

Pohištvo

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Pohištvo

novi in že rabljeni, ki za belite prodaji ali za mo dati v shrambo — sprejemamo v posebni oddelki v komisiji prodajo po zelo ugodnih pogojih. Kupeve je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjenost pohištva. Vso reklamo preiskujemo sami. — Sprejmite nam na do pisnici ali ustno Prevos pohištva preiskujemo sami. — Ivan Mathian, Ljubljana Tyrseva 12. 19-12

Spalnice, kuhinje

priznana solidno izdelane, lepe oblike izredno poceni pri mizarstvu, Bitenc, Gosposka 10. 15223-12

Les

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Drva za kurjavo

vagonke pošiljke, kupujemo. Ponudbe z navodbo množično vrste, nakladalne postaje in zadnje cene takoj na Biro Bela, Sombor. 14739-15

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Parcele

naprodaj v St. Vidu in Vižmarjih. Ob parcelah vodovod in elektrika. Vižmarje 78, nasproti »Mizarske« drugce. 15187-20

Bled

Stavbne in druge parcele naprodaj. — Pojasnila daje Olga Kavčič, Beograd, Karadjordjeva 71. Parcele po: — Janjč Rogarč, Dolac, postenik, Bled, Can-karjeva cesta. 15109-20

Sadje

Ia sveže črešnje kg din 5 do din 6 franko podvoz razpošilja v košarah po 45 kg G. Drechsler, Tuzla. 15201-34

Za WEEKEND

kupite najceneje zložljive vrtno fotele, rožaste kretone in klot odeje, primerne zavese v raznih vzorcih pri: SEVER — MARIJIN TRG št. 2. V popravilo vzamemo tudi stare odeje.

JOSIPINA JAKI roj. JERIČ

SOPROGA OKRAJNEGA TAJNIKA Pogreb nepozabne bo v četrtek, dne 13. junija 1940 ob tričetrt na 17. uro (3/4 5.) iz mrtvašnice na Pobrežju na franciškansko pokopališče. Maša zadušnica bo v petek 14. t. m. ob 7. uri v magdalenski cerkvi. Maribor, Trst, dne 12. junija 1940. Globoko žalujoči ostali.

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

INSERIRAJ V „JUTRO“!

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Dvosob. stanovanje

s kabinom in pritlikinami oddam takoj. v Podjurski ulici 20, pri novi cerkvi, Siska. 15189-21

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Dvosob. stanovanje

išče mirna stranaka za julij ali avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tri osebe«. 15198-21a

Dopisi

Vaša beseda 2 din; davek 3 din. Za dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Gosp.

pod: »Lepo življenje« dvignite pismo v podružnici Jutra v Celju. 15222-24

Marljiv

naslov nemogoče pišite za sestanek v Ljubljani. 15199-24

Gospod

35 let star, samski, išče tem potom poznanstva dame, katera bi bila voljna podpirati ga do njegove namestitve. Dopis na oglasni odd. Jutra pod »Ženitev in izključena«. 15190-24

Sobo odda

Opremljeno sobo na mirnem solčnem kraju v mestu, s posebnim vodom, oddam za stalno. Poizve se v ogl. odd. Jutra. 15138-23

Sobo v centru

s kopalnico, solčno oddam za 300 din. Kotnikova 21, pritličje. 15225-23

Lepo zračno sobo

s souporabo kopalnice in telefonom oddam takoj. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 15226-23

Prazno sobo

oddam. Kralja Petra trg 8/1. 15191-23

Opremljeno sobo

oddam gospodu, na željo z vsd oskrbo. Idrjiska 11. 15204-23

Solčno sobo

lepo opremljeno, s posebnim vodom takoj oddam. Mišičeva 23/L, desno. 15213-23

Mesečno sobo

lepo, solčno, mansardno, v hiši sredi Rožnika, oddam takoj ali pozneje. Pot na Rožnik št. 2. 15215-23

Stroji

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Motor na

vpojni plin 200 KS. kupino. Ponudbe pod »200a« Universal. Reklame, Novi Sad, Zveznička 36. 15170-29

Informacij

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Izjava

Izjavljam, da g. Viktor Pangos ni moj družabnik, da ni soudeležen v moji mizarski obrti in da ni upravičen v mojem imenu sklepati nobenih poslov. — Ludvik Pangos, mizarstvo, Trata pri St. Vidu nad Ljubljano. 15183-31

Javna zahvala!

Podpisani se javno zahvaljujem izrednemu iznajditelju preparata »Rakila«, ki mi je pripomogel s to največjo iznajdbo mazila, da imam danes zopet polno glavo las, kakor pred 10 leti, čeravno sem že 43 let star. Bral sem v časopisih o učinkovitosti te iznajdbe ter jo takoj naročil. Z velikim optimizmom in v dvomih sem pričel s predpisano kuro, katere uspeh pa je bil viden že v teku enega tedna, kar me je presenetilo. Tako sem kuro do potankosti pospešil. Po preteku enega mesca pa z veseljem ugotavljam, da se novo porasli lasje na pleči ne samo trdni in krepki, temveč tudi hitreje rastejo. Cutim zato prijetno dolžnost do domačega in idealnega iznajditelja, da se mu javim zahvalnim in in ga vsakomur najtopleje priporočam. Česek Franc, predilniški predelavec v Ljubli. 4701-31

PREMOG

KOKS — DRVA nudi I. Pogačnik BOHORICEVA 5 Telefon 20-59 Postrežba brezhlbna

HIŠA

za 850.000 dinarjev v sredi strogoga centra Beograda, samo 15 hišnih števil oddaljena od hotela »Moskve«, s trgovinami in stanovanji. Izredno ugodna prilika, za skoraj polovično ceno. Izkoristite kupci to nujno in neodložljivo prodajo! Renta 9% na vloženno glavnicu. Plačljivo po dogovoru. Prodaja izključno BOVAN, BEOGRAD, Knez Mihajlova 5, palača »Ta-Ta«, telefon 27978

SOBAR

dobi mesto v dobri gosposki hiši v Zagrebu. — Nastop takoj ali sredi avgusta. Pismene ponudbe v hrvatskem jeziku, z navedbo znanja, fotografijo, ki se vrne ter opisom življenja pod br. 56247 na Publicitas d. d., Zagreb, Illica 9.

V r t n e sončnike